

MHC 2740

Munkát,
kenyeret!

Riportunk a
3. oldalon

FÜGGETLEN DÉLVIDÉK

**BAJAI
HÍRLAP**

1993. március 17., szerda — III. évf., 10. szám

KÖZÉLETI HETILAP

ÁRA: 20,80 FORINT

"...a Magyar Köztársaságnak hűséges katonája leszek..."

Pavkó Tibor, Kádár László, Tóth István és Csermák Tamás esküt tesz. (Összeállításunk a 4. oldalon)

"Nem a fiam szúrt, kérem szépen..."

Tatuma és a kisbalta

Ez a középkorú cigány férfi nem a szerencsésebbek közül való. Pedig az ember ezt gondolná a másiktól, ha az csaknem négyszázszázötven évvel ezelő belső zsebéből.

Tatuma nevével nemrégiben hangos volt a sajtó. Ő volt a rettenetes baltás férfi, aki az exkaváció piacra hangoskodásával megfélemlítette környezetét olyannyira, hogy valaki rendőrt kiáltott. Tatuma felesége és gyereke kíséretében hazafelé vette az irányt. Útközben találkozott a rendőrséffel. Persze, nem véletlenül...

Vasárnap délelőtt beszélgettem vele – ha azt lehet beszélgetésnek nevezni –, rettenetesen be volt „mákolva”. Néhány

nap múlva kopogott be hozzám tiszta fejjel, tisztázni a kérdéseket. Ezen a napon jelent meg róla hír: baltával fenyegetőzött.

– *Először, ha lehet, tisztázzuk már ezt a Tatuma kifejezést...*

– Semmi ördögösség nincs benne, hiszen Tatuma cigány nyelven Ferencet jelent, és ennek Köteles Ferencnek hívnak.

– *Nos, mi történt akkor vasárnap, amikor enyhén szőlva alkoholos állapotban beállított hozzám?*

– Kimentünk az asszonnyal a vásártérre. Magamhoz vettem egy kisbaltát, hogy megölöm magam.

– *Elég furcsa módja az öngyilkosságnak. Hogyan*

gondolta? Levágja saját fejét?

– Összezavarodott bennem minden. A fiam már egy hónapja előzetesben van, mert azt állítják, hogy Kisszálláson megszórt vasvillával egy rendőrt. Azóta lelkibeteg vagyok. Hiába kérem, hogy engedjék szabadon, hiszen ártatlan...

– *...Menjünk tovább, maradjunk a baltázásnál. Mi történt a vásártéren?*

– Kicsit hangoskodtam, majd elindultunk hazafelé. Azt mondják, hadonásztam a kisbaltával, de nem bántottam senkit. Oda is adtam az aszszonyoknak. Egyszer csak megállnak mellettem a rendőrök...

(Folytatás a 10. oldalon)

Tíz év múltán is rejtély az Elbert-ügy

Három haláleset egy hónapon belül

Véletlen balesetek

Különös, szomorú évfordulót hagyunk magunk mögött március 11-én. Kerekén tíz évvel ezelőtt, ezen a napon találták meg Elbert János irodalomtörténész holttestét a siófoki kikötő lábszárig érő vizében. A nemzetközileg is elismert irodalmár haláláról az akkori hírközlési utasításoknak megfelelően szűkszavú közleményt adtak ki. Ám alig telt el néhány nap, Budapesten majd vidéken elterejdt a hír: Elbert Jánost meggyilkolták.

A halk suttogás mind jobban felerősödött, mert a titoktartás gépezetének fogaskerekei közé egy kevéske homok került. Kiszivárgott, hogy a boncolásnál sem alkoholt, sem más szerveszetet károsan befolyásoló anyagot nem találtak az orvosszakértők. Így joggal vetődött fel a kérdés: hogyan fulladt az 51 éves életerős férfi a 30 centiméter körüli vízbe? Magyarázatot kellett volna találni arra is, hogy került Siófokra? Elbert Jánosnak ugyanis semmiféle kapcsolata, kötődése nem volt Siófokhoz. Kabátja zsebében egy Budapest-Siófok távolságra szóló vonatjegyet találtak, de különös módon a vonat utasai közül senki sem emlékezett a közismert férfira.

Egy sor lényeges kérdésre kellett volna választ találni, amelyre méltán lett volna kíváncsi a közvélemény, de a saj-

tó mélyen hallgatott. Csak a szóbeszéd keringett, és nem akart csillapodni. Ennek ellensúlyozására megszületett egy félhivatalos magyarázat, amit akkor szokatlan módon a televízióban is közzétettek. A közreadott állásfoglalás szerint Elbert János feltehetően idegzsabóját akarta enyhíteni a Balaton vizében. Ezért lépett a síkos kövekre, amelyeken megcsúszva olyan szerencsétlenül esett a vízbe, hogy nem tudott felállni, és megfulladt. Szóba került még a többdioptriás szemüveg is, mint mozgást gátló tényező, de hogy miért nem emelte fel a fejét a vízből, vagy hogy miért nem tápázkodott fel, erről nem szólt a fáma. Végül a hivatalos jelentés kizárta a bűncselekmény lehetőségét, és a furcsa haláleset baleset minősítést kapott.

Apát megölték

Úgy tűnt, lassan megnyugszanak a kedélyek, és jótékony csend borult az Elbert-ügyre, de váratlanul előállt Elbert János gimnazista fia, és kerekén kijelentette: apát merénylők tették el láb alól. A jó képességű fiút többen igyekeztek meggyőzni állításának ellenkezőjéről, de ő makacsul kitartott a gyilkosság verzió mellett, sőt

lépten-nyomon hangzotta véleményét. A boncolási eredménnyel érvelőket azzal igyekezett cáfolni, hogy a kloroform néhány óra múltán már nem mutatható ki a szervezetből, és egy kloroformmal végrehajtott bódítással nyom nélkül vízbe fojthatták apját. Hogy ez a feltevés mennyire helytálló és mennyire nem, azt senki sem cáfolta meg.

(Folytatás az 5. oldalon)

Boszniában forgatott

Naponta érkeznek a hírek a háborús övezetekből, ahol újságírók, fotóriporterek és tévések örökítik meg a háború borzalmaikat a kívülállók és az utókor számára. Mindezt teszik a saját életük kockáztatásával, mert a lövedékek őket sem kímélik. Tóth B. László kiskunhalasi operatőr, a Magyar Televízió munkatársa tíz napon keresztül forgatott Szarajevóban az Osztrák Állami Televízió megbízásából. A vállalkozó szellemű haditudósítóval halasi otthonában beszélgetett munkatársunk.

Azt, hogy az osztrákoknak miért volt szükségük egy operatőrre, csak kint tudtam meg. Orvlövészek hátbalótték egyik operatőrüket, és így nem tudták befejezni a tervezett anyagokat.

Riport a 3. oldalon

Szamurajkardokkal támadott a szegedi maffia

A konkurencia végzett az orosz férfival?

A múlt héten csütörtökön egy halott orosz férfit találtak Sóstón. Hogy kik tették el láb alól, azt még nem tudni, de elképzelhető, hogy az orosz lánykereskedelmet kezében tartó ukrán maffia, kiknek portékáikért Kiskunhalas és Szeged lányforgalmazói az utóbbi napokban valószínűleg harcot vívtak.

Egy névtelen telefonhívás után indultam el kutatgatni. A vendéglátó egység nevét nem nevezem meg, mert a jobb sorsra érdemes mulatónak lehetnek még szebb napjai is, és nem szeretném, ha éppen az írásom miatt jutnának a csőd szélére...

A lánykereskedelem reneszánszát éli. A masszázsszalónoknak különös konkurenciát jelentenek azok a helyek, ahol a hátsó helyiségben ügyeletes lányok elégitik ki a tehetősebek szomjúságát.

És van ilyen Halason is. Azaz csak volt. A stricimaffiák gondosan ügyelnek arra, hogy felségterületekre senki ne merészkedjék. Sötét arcú, lapáttegyerű arabok végzik a piszkos munkát, és ha kell, embereket tüntetnek el.

A friss húsok általában Ukrajnából érkeznek közvetítő

vagy éppen eladó kíséretében. Néhány nappal ezelőtt Halason is eladtak egy ukrán lányt, aki történetesen előtte a szegedi maffiának dolgozott. Ebben az üzletágban semmi nem maradhat titokban, így aztán hamarosan kiderült, hová került a kitiűnő áru.

Annak rendje-módja szerint megjelentek Kiskunhalason a szegedi maffiázók emberei, és visszacipelték a lányt, mondván, ők is fizettek érte. Igen ám, de a pénzt itt is bekasszírozták érte, megbízták hát néhány halasi keménykötésű fickót, hogy hozzák vissza a bájos hölgyet. Miután nem aprópénz volt a tét, a vállalkozók mindent megtettek, és munkájukat siker koronázta. Visszahozták a bébit, de csak néhány óráig élvezheték látványát.

(Folytatás az 5. oldalon)

Ezt a helyet lapunk támogatói számára tartjuk fenn.

Az első a **Marketing Menedzsment Alapítvány**, csatlakozzon Ön is!

Belpolitikai harc Moszkvában

Az orosz belpolitikai harc két nagy riválisa, Jelcin államfő és Haszbulatov, a parlament elnöke szövívője útján folytatta tegnap azt a hatalmi harcot, amely szombaton a népképviselői-kongresszus Jelcin-ellenes határozataival kulminált.

A Vjacseszlav Kosztyikov elnöki szövívő által jegyzett nyilatkozat kommunista hatalomátvételi kísérletként értékelte a kongresszus döntéseit. „A kongresszus elvetette az alkotmányos válság egyeztetett megoldását. A kongresszus határozatai alapvetően aláásták a hatalmi egyensúlyt, veszélyeztetik az államrendszert, a rendet. A kongresszus azzal, hogy elutasította a népszavazást – megsértette az alkotmányt, és szándékosan konfrontálódott a tör-

vényesen megválasztott elnökkel. A parlamenti felhívás – amely például politikai kalandorsággal vádolja Jelcint – azt a célt szolgálja, hogy a népet becsapják, összezavarják gondolatait. A legfelső tanács vezetőinek valódi céljait leplezi le az elnök elleni fenyegetés, a miniszterek távozásának követelése, annak szándéka, hogy hatalmukba kerítsék a tévét, a rádiót és az írott sajtót. Arról van szó, hogy minden hatalmat a tanácsok kezében akarnak összpontosítani, vissza akarják adni az ország irányítását korábbi kommunista nomenklaturának.”

A sajtószövívő szerint Jelcin pár nap múlva hozza meg a döntést arról, hogyan válaszol a kongresszusnak.

A villamosipariak készek a sztrájkra

– Nemcsak Pakson, hanem a Dél-dunántúli Áramszolgáltató Vállalatnál is eltökéltek az emberek arra, hogy minden eszközt felhasználjanak, ha a kormány valóban el akarná venni a villamosipari dolgozók áramdíjkezelését – mondta Major Gábor, a Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének helyettes elnöke. Pénteken az Észak-magyarországi Áramszolgáltató Vállalatnál is bizalmi testületi ülést tartott a szakszervezet, az elnök azonban ennek eredményét tegnap még nem ismerte. De feltételezhető, hogy bennük is megvan a többiekéhez hasonló eltökéltség.

Itt ugyanis évtizedes tradícióról, apáról fiúra szálló szakmai hagyományról van szó, ehhez kíván a kormány hozzányúlni, amikor a dolgozók számára is 5,40-ért akarna adni egy kilowatt áramot, az eddigi 42 fillér helyett. Ma a villamosipari ágazatban jelen lévő öt szakszervezet egyeztetési álláspontját, az elnök szerint nem valószínű, hogy bármilyen engedelményt tennének. Az autonómok székházában rendezendő tanácskozáson a Liga és a munkástanácsok mellett a Paksi Szakszervezeti Ifjúsági Szövetség és a Budapesti Hőerőműben jelen lévő Mérnökök, Technikusok Szabad Szakszervezete is jelen lesz.

Nevetséges szerb vádak

—MH-információ—

Az SRNA – boszniai szerb hírgyűlölet – a szerb csapatok parancsnokságának vádjait tette közzé vasárnap. A jelentés szerint aznap éjjel Pécsre, névezetesen a Mária Terézia laktanyába érkezett 170 autóbuzsnyi Nyugat-Európában, mozgósított horvát önkéntes katonák.

A boszniai szerb parancsnokság állítása szerint, az önkénteseket és a besorozott újoncokat Magyarországon aktív kiképzésben részesítik, majd felfegyverzésüket követően az egykori Jugoszlávia háborús övezeteibe küldik a katonákat. A szerb erők számára eddig is nagyon jól ismert tény, hogy hazánk a

múltban is fegyvereket, lőszeret, valamint hadi felszerelést szállított Franjo Tudjman és Alija Izetbegovic híveinek. A szerb parancsnokság azt is tudni véli: az együttműködés a katonák kiképzésével s azzal folytatódik, hogy magyar területeket használnak a horvát katonai egységek harci övezetbe juttatásához.

A szerb parancsnokság szerint ez a tevékenység elmentés az ENSZ Biztonsági Tanácsa határozataival, hiszen Magyarország egyértelműen s nyíltan – a háborús felek egyike mellett elkötelezve magát – belépett az egykori Jugoszláviában zajló háborúba. Ezért a szerb erők vezetése „óva intette” a ma-

gyar hatóságokat, valamint a Magyar Honvédséget, hogy beavatkozzanak a konfliktusba.

A szerb erők vádjait Tikos László, a Honvédelmi Minisztérium sajtóosztályának vezetője határozottan cáfolta, s alaptalannak minősítette azokat. Annál is inkább, hiszen Pécssett nem létezik a Mária Terézia laktanya, s magyar területen eddig sem tartottak katonai kiképzést külföldi állampolgárok számára.

Tikos László szerint mindez csupán a szerb katonai vezetés propagandahadjáratának szerves része, amely a jugoszláviai háborús helyzetben nyilván „kítőnően használható”.

Megalakult a konzervatív kiscgazdapárt

—MH-információ—

– Nem az ötödik vagy hatodik, hanem „a kultúralt kiscgazdapárt” alakult meg a mai napon – kezdte a Konzervatív Kiscgazda- és Polgári Párt bemutatását Németh Béla megválasztott elnök az alakulóülést követő sajtótájékoztatón, szombaton.

A 36-os képviselőcsoport frakcióvezető-helyettese elő-

járóban leszögezte: nem a képviselő, hanem az FKGP egyik egyszerű, kizárt tagjaként beszél, aki a novemberi kiscgazdagyűlés határozatának tesz eleget, amikor új pártot alakít.

Az elnök felhívta a figyelmet arra, hogy a konzervatív kiscgazdák a koalíció hívei, de nem szeretnék rivalizálni a Pártay Tivadar vezette történelmi kis-

gazdákkal. A 36-os frakció egyetértését és koalíciós szerepét a kiscgazdák prominens érdekének tekintik, ezért nem alakítanak parlamenti frakciót akkor sem, ha tíz hónapja támogatását megszerzik.

A párt elnökségének a 36-os frakció két képviselője is tagja: Németh Béla és Ugrin Emese. A KKPP egyébként a nemzeti hagyományokat és az európai

kereszténységet alapértékként tisztelő, szabad polgárok szabad szövetsége szeretne lenni, s elsősorban a tulajdonosi réteget kívánja képviselni. E törekvésekhez szeretnék partnernek megnyerni az agrárértelmiséget is. A Konzervatív Kiscgazda- és Polgári Párt tiszteletbeli elnökévé Vörös Vincét, az Országgyűlés kiscgazda alelnökét választották.

A bosnyákok elfogadják a béketervet

A Jugoszláv Hadsereg mindent megtett az államhatárok teljes védelme érdekében, és nem ül fel a provokációknak, amelyeknek célja szélesebb körű fegyveres összetűzések kioldása – olvasható a Tanjug tegnapi közleményében. A jugoszláv vezérkar így akarta megnyugtítani a boszniai határmenti települések lakosságát a Banja Koviljica fürdővárost ért támadás után. Szombaton ott Bosznia felől három gránát csapódott be, egy idős asszony meghalt, egy férfi pedig megsebesült. A helyi hatóságok azt tanácsolták az embereknek, hogy ne essenek pánikba, és ne hagyják el a határvidéket.

A boszniai hadszínterek többségén valamelyest csillapodtak a harcok, de továbbra is heves ágyúparbaj zajlik a köztársaság észak-keleti részében Orasje térségében, ahol a Tanjug szerint a Horvát Védelmi Tanács a reguláris horvát tüzérség támogatásával a Száva túloldaláról támadást intézett a szerb állások ellen.

Meglehetősen ellentmondásos hírek érkeznek Kelet-Boszniából. Külföldi források az egyik utolsó mohamedán enklávét, Konjevic Polje elestét jelentették, de ezt a hírt sem Belgrádban, sem Szarajevóban nem erősítették meg. A kisvárosból állítólag a menekültek ezrei érkeznek Srebrenicába, ahol eddig mintegy hatvan-ezer ember zsúfolódott össze. A hétvége óta ott tartózkodik Morillon tábornok, a kéksisakosok boszniai parancsnoka, aki tegnapi rádióüzenetében megismételte: önszántából maradt a városban, hogy megvédje a kétségbeesett helyzetben lévő muzulmán lakosságot. Addig nem hagyja el Srebrenicát, amíg a szerb ostromlók nem teszik lehetővé a menekültek hazatérését. A szerbek viszont addig nem engedik át a segélykonvojokat, amíg a francia tábornok nem távozik a városból.

Morillon tegnap délutánra találkozott követelt Mladic tábornokkal, a boszniai szerb parancsnokkal. ENSZ-források szerint Srebrenicában kilátástalan helyzet alakult ki, és naponta harminc ember hal meg. A szerb csapatok továbbra is támadnak és előre nyomulnak, bár a tüzérségi támadások Morillon ott tartózkodása óta szünetelnek. A boszniai szerb kormány tegnap közleményében azzal vádolta a kéksisakosok parancsnokát, hogy zsarolni akarja a szerbeket.

Koreai ellentétek

(MTI) A dél-koreai elnök felkérte Oroszországot és Kínát, hogy diplomáciai úton próbáljanak nyomást gyakorolni Észak-Koreára, amely pénteken felmondta az atomsorompó szerződést. Eközben hétfőn Dél-Koreában polgári védelmi gyakorlatot tartottak, és a szöuli elnök megtöltött minden gazdasági kapcsolatot Észak-Koreával.

Phenjan a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Titkársága egyes köreit azzal vádolta meg, hogy a nemzetközi szervezet bizonyos tagállamaival Phenjan ellen szövetséget kötött. Észak-Korea hétfőn megtiltotta, hogy külföldi konzuli hivatalai beutazási vízumokat állítsanak ki.

Segítik Moszkvát

—MTI—

A hetek (a gazdaságilag legfejlettebb országok) csoportja kész az idén is anyagi segítséget nyújtani Borisz Jelcin orosz elnök reformpolitikájához – mondta Macuura Koicsiro japán külügyminiszter-helyettes vasárnap Hongkongban, ahol a hét állam magas rangú tisztségviselői Borisz Fjodorov orosz miniszterelnök-helyettesel tárgyaltak aznap Oroszország gazdasági és politikai helyzetéről, valamint a segítségnyújtás módjairól. Sajtóértekezletén a japán kül-

ügyminiszter-helyettesem említett konkrét összegeket, csak annyit szögezett le, hogy a segítségnyújtás az oroszországi reformok folytatása.

Fjodorov ugyanott elmondta az újságíróknak: biztosította a hetek kormányait, hogy Oroszország folytatja reformjait. Felvetette, hogy a Nyugat növelje a tavalyi müncheni csúcscon elfogadott 24 milliárd dolláros segélycsomagot. A szakértők megvitatják az orosz adósságok átutemelésének kérdését is.

Aláírásgyűjtés Gheorghe Funar ellen

A leghatározottabban kiállt Tökés László mellett az RMDSZ nemzeti-keresztény szárnya, amelynek tagjai fenn tartás nélkül támogatják a szövetség tiszteletbeli elnökét az ellene indult romániai rágalmas kampánnyal szemben. A radikális irányultságú platform annak kapcsán fogalmazta meg ezt rövid közleményében, hogy az RMDSZ több vezető politikusa véleményük szerint elhárította magát Tökés szavaitól, amelyekben etnikai tisztogatással vádolta meg a jelenlegi román vezetőséget. Mindenekelőtt Verestőy Attila szenátort támadja az RMDSZ keresztény platformja, úgy vélik, hogy a szenátusi frakcióvezető megcáfolta Tökés László megállapítását a romániai magyarság veszélyeztetett helyzetéről. Ennek kapcsán most azt kéri, hogy Verestőyt idézzék meg az RMDSZ etikai bizottsága elé, vizsgálják meg korábbi kijelentéseit, amelyekkel szintén elhárította magát a hasonló jellegű megállapításoktól.

Verestőy Attila, amint azt a Magyar Hírlapnak már korábban elmondta, úgy értékelte, hogy Washingtonban és budapesti sajtóértekezletén Tökés László nem az RMDSZ tiszteletbeli elnökéként, hanem magánszemélyként nyilatkozott. Ugyanakkor rámutatott: messzemenően tiszteletben tartja az egyéni véleménynyil-

vánítás jogát. A szenátor mindent a legkisebb mértékben sem tekinti elhatárolódásnak.

A Demokratikus Konvenció elhatározta, aláírásokat gyűjt a nacionalista kirohanásairól nevezetes Funar kolozsvári polgármester ellen, és követelni fogja, vizsgálják ki az általa elkövetett visszaéléseket és törvénytelenégeket.

Államcsíny?

„A román hírszerzés több munkatársa immár hetek óta a Moldovai Köztársaságban tartózkodik, ahol a helybeli nemzetbiztonsági minisztérium szakértőivel együtt annak lehetőségét vizsgálják meg, miként mozdíthatnák el tisztségéből a Románia és Moldova azonnali egyesülését ellenző Snegur elnököt és híveit” – jelentette tegnap a Romania Libera annak ellenére, hogy a Román Hírszerző Szolgálat igazgatója, Virgil Magureanu nemrégiben Chisinauba látogatva a Mircea Snegur moldovai elnökkel folytatott megbeszélésén kijelentette: az általa vezetett intézmény nem készül államcsínyre a moldovai vezetés ellen.

Operatőr a pokolban... Munkát, kenyeret! (II. rész)

(Folytatás a címlapról)

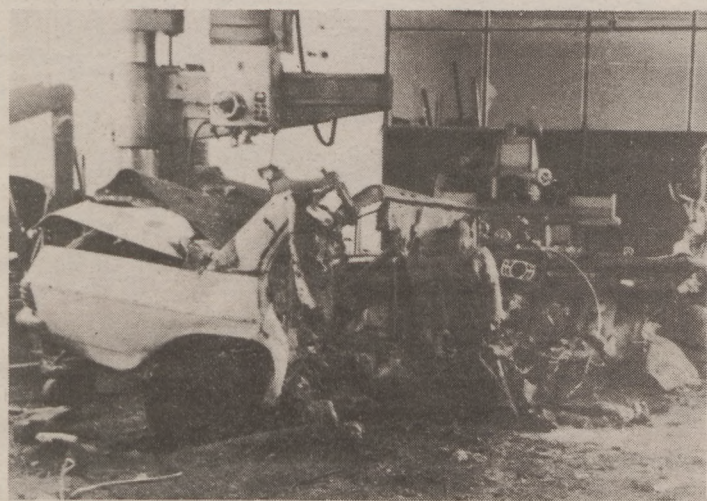
– Oda mentél, ahonnan más menekült... Miért?

– Talán kalandvágyból. Semmiképpen sem az anyagiak miatt. Persze, az sem elhanyagolható. Bennem is megfogalmazódott a gondolat, hogy szembenézzek egy ilyen kihívással. Ez minden igazi televíziós számára komoly kihívást jelent. Kíváncsi voltam, milyen egy háború életében. A saját szememmel akartam látni és a bőrömmön tapasztalni.

– Az ORF hogyhogy éppen téged kért fel erre a munkára?

– Ez teljesen véletlen volt. A Televízió nyolcas stúdiójában dolgoztam, amikor gyártásvezető kollégám bejött a helyiségebe, és megkérdezte tőlem, hogy elvállalnám-e egy jól fizető melót, és már mondta is, hogy miről van szó. – De hisz ott lőnek. – válaszoltam. – Hát persze. Épp ezért kéne kimennem oda, mert ott legalább történik valami. – felelte. Végül is egy órát kaptam a válaszára. Úgy döntöttem, elvállalom. Azt, hogy az osztrákoknak miért volt szükségük egy operatőrre, csak kint tudtam meg. Orvlövészek hátbalótták egyik operatőrüket, és így nem tudták befejezni a tervezett anyagokat.

– Mit szóltak az elhatározásodhoz a családtagok, rokonok és barátok?

Szétlőtt autó Mostarban...

– Voltak közülük, akik nem tartottak normálisnak. A feleségem meg sem próbált lebeszélni róla, hisz tudta, hogy úgy sem sikerül. Meg aztán azért is nem ment neki, mert az idő rövidsége miatt erre nem is igen volt lehetősége.

– Mennyi idő volt felkészülni erre a cseppet sem veszélytelen útra?

– Még aznap este megérkezett a fax, hogy másnap éjjelre Szarajevóban kell lennünk, ahol a Hotel Szerbiában (régiben Hotel Bosznia, a szerk.) az OFR szerkesztő-riporternője és kollégája várt ránk. Technikus kollégámmal másnap reggel indultunk.

– Sikerült kiérnetek a megbeszélte időre?

– Nem. Ebből mindjárt az elején kerekedett is egy telefonvita az osztrák riporternő főnökével, aki odahaza nem tudta megérteni, miért késtünk. Lépten-nyomon igazoltattak bennünket. Kipakoltatták a kocsiból a felszereléseket és a holmijainkat. Kétszer be is vittek minket a miliciára, ahol vallattak bennünket. Ez idő alatt pedig darabokra szedték szét a kocsinkat, fegyver után kutatva. Ez nagyon kiszolgáltatott helyzetbe hozott bennünket minden igazolatásnál.

– Milyenek voltak a szállodai körülmények?

– Luxushotelben laktunk, eltekintve attól, hogy minden reggel úgy mentünk reggelizni, hogy az utolsó reggelit esszük. Ez egyik nap majdnem így is lett, amikor reggeli közben vették ágyútűz alá a szállodát a muzulmánok. Karadjic, a boszniai szerbek vezére, szintén itt lakott. Taktikai okokból a szerb katonaság főhadiszállását is itt rendezték be. Ez érthető is volt, ugyanis így nemigen támadták a szállodát, vigyázva az újságírók épségére. Bár mint már mondtam, ez nem volt mindig így.

– Támadás idején az emberek hova tudnak menekülni?

– Az óvóhelyek általában a pincék és a belső helyiségek, a fürdőszobák voltak. Ott több fal vette őket körbe, így találat esetén nagyobb volt az esély arra, hogy élve megússzák. Az utcai orvlövészek ellen azonban nem lehet védekezni. Velük szemben az emberek teljesen védtelenek.

– Kíváncsi lennék, hogy miből állt egy napotok?

– Rendszerint reggel 7 órakor keltünk, és napi 10 órát forgattunk helyszínen. Első nap csak egy templomi misét vettünk fel, de azután dolgoztunk jóval keményebb körülmények között is.

– A felvett anyagot hogy tudtátok átjuttatni a határon?

– Minden este 19 óra és 21 óra között lehetett kilőni műholdra, ahonnan aztán minden tévéállomás közvetíthette. Egyébként nagyon profik voltak az osztrák kollégák, alig fél óra alatt megvágták az anyagot és aláolvasták. Képzeld csak el, minden szállodai szoba egyben tv-stúdió is volt, ahol magas rangú katonai és politikai személyiségek adtak rögtönzött interjút. A BBC, a CNN munkatársaival is volt alkalmam együtt dolgozni.

– Mennyi idő jutott pihenésre?

– Nem sok. Akkor is a családomat hívtam telefonon.

Utcai harcok Szarajevóban

– Félte?

– Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem.

– Személyesen tapasztaltad meg a háborút. Milyenek láttad a kinti helyzetet?

– Elkésérítőnek. A katonák borzalmas körülmények között harcolnak. Van, hogy napokig nem esznek, és hogy hetekig nem tudnak tisztálkodni, egy ruhában járnak. Nagyon el vannak keseredve. Alig hihető, hogy már 14–15 éves gyerekek kezében is fegyvert látni. A szerbek nagy része eléggé erős kötődést érez a fegyver iránt. Szinte misztifikálják azt, mint saját istenükre, úgy tekintenek rá. A háború, a partizánkodás — ez a nép pontosan alkalmas erre. Mindezt egy kis nacionalizmussal megfűszerezve, egyéb politikai érdekeket képviselve egymásnak is ugranak, miközben nem tudják, hogy mit miért tesznek.

– Bizonyára van, ami mélyen benned maradt.

– Az egészet nem lehet elfelejteni. Technikus kollégám Romániából települt át Magyarországra. Nagyon örült annak, hogy magyar lehet. Kint azonban jónéhányszor leányáztak bennünket, és rájött arra, hogy nem is olyan jó mindig magyarnak lenni. Mélyen bennem maradt az a kísérteties csönd, ami akkor uralta a várost éjszaka, amikor nem lőttek. Le volt sötétítve az egész város, csak

Felrobbantott híd a Neretva folyón

a közlekedési lámpák működtek, de az éjjeli portyázó autók fegyvelmen kívül hagyták.

– Hősnek érzed magad?

– Nem. Odakint nincsenek hősök, csak szerencsés emberek, akiket kikerültek a golyók. Ebben semmi hősiességet nem látok. Aki mindazt túléli, ami odakint folyik, az elmondhatja magáról, hogy újjászületett. Mióta visszaöttem, egészen másként élek, dolgozom. Megtanultam a kisebb dolgoknak is nagyon örülni. Tudom értékelni a magam és a másik életét, még jobban, mint azelőtt.

– Ha holnap hívnának telefonon, hogy holnapután Szarajevóba kellene menned, vagy valami más hasonló helyre forgatnod, elvállalnád?

– El, de csak úgy, ha repülővel mehetnék, mert azt, amit kifelé útközben megéltünk, nem vállalnám megegyezően. Egyébként minden további nélkül.

Pozsgai Ákos

ENSZ-katona

Riportalanyunk, dr. Pál László, a Munkaügyi Központ Bajai Kirendeltségének vezetője, múlt heti számunkban ott hagyta félbe, hogy reméli, mielőbb sor kerül az átköltözésre új irodaházukba, a Czirfusz u. 13. szám alá.

Továbbfolytatva a gondolatot, a következőket tudtuk meg:

– Új helyünkön fontos szerepe lesz az optimálisabb ügyintézésnek, a megalapozottabb közvetítésnek. A mostani iroda is kezelésiinkben marad, itt egy munkaügyi tanácsadó szolgálatot fogunk indítani, tapasztalt kolléga igénybevételevel, de jogi tanácsadásra is nyílik ugyanakkor lehetőség. Ugyanítt létrehozuk az álláskereső Klubját (ami nem keverendő össze az Álláskereső Egyesületével, vagy a Munkanélküliek és Álláskereső Karitatív Egyesületével!), azzal a fő céllal, hogy a munkanélküliekkel rétegződésüknek megfelelően tudjunk foglalkozni. Arra próbálunk áttérni, hogy egyidőben adjunk is és kapjunk is információt. Erre már csak azért is nagy szükség lesz, mivel ma eléggé improvizatív jellegű a hatóságokkal, munkahelyekkel stb. a kapcsolatunk.

Tapasztalatunk, hogy a körzet sajnos még nincs mélyponton — például a mezőgazdasági szféra még hátra van —, tovább várható a munka nélkül maradók számának növekedése, és ezért fontos az imént említettekre fokozott mértékben odafigyelni! Itt úgy érzem, definiálnunk kellene, mit jelent a munkanélküliség, kik is azok a személyek, akiket a munkanélküli járadék megillet: tehát munkanélkülinek tekinthetjük azt a személyt, aki a Munkaügyi Központ nyilvántartásában szerepel, semmiféle kereső tevékenységet nem folytat, járulékfizetési kötelezettségének eleget tett, nyugdíjra nem jogosult, munkát akar vállalni, és együttműködik a Munkaügyi Központtal — így fentiekből következően, jogosult munkanélküli járadék igénylésére.

Muszáj száraz statisztikával példát felhozom: a február 20-ai adatok szerint összesen 11.684 személy van nyilvántartásba véve a következő megoszlásban — segélyt kap: 5466 felnőtt és 411 fő pályakezdő fiatal, szociális támogatást, azaz jövedelmet pótló támogatást 381-en kapnak, előnyügdíjban 390 fő részesül, valamint 93 személy van közhasznú munkán. Nem résztvevőnek tekinthető — tehát azok, akik a járadékuk segélyt kimerítették, illetve azok a kérelmet előterjesztők, akik nem jogosultak segélyre — összesen 4943 fő, ennek kb. 70%-a már nem dolgozik, de nem mindtől van felénk visszajelzés. Fentiek a januári hónap viszonylatában 0,6%-os növekedést jelentenek, ami duplája a múlt év átlagos havi növekedésének!

Pillanatnyilag a bejelentett álláshelyek száma: 167 férfi és 291 női munkaerő, a férfiak többségében szakmunkás, a nők esetében betanított munkás igényt jelent. Februárban, nagyrészt a mi segítségünkkel, 952 személy tudott elhelyezkedni.

Elgondolkodtató, hogy a polgármesteri hivatalok némelyike miért nem él a közhasznú munka igénybevételenek a lehetőségével, hisz az elvégzett munka bérvonzatának 70%-át mi vállaljuk át.

Hogy az elmúlt időszakban mennyire kevés munkahely létesült, jelzi a munkanélküliség időtartam szerinti bontása: fél éven túl, de egy éven belül 1491 fő, egy éven túl, de 2 éven belül 2756 személy a járadékosok száma.

Posztív példának felhozható Bácsbokod község, ahol, ha a mostani 476 munkanélküli számát vesszük alapul, jelentős sikernek könyvelhető el a volt KTSZ helyén beinduló varroda, ahova 50–60 dolgozó felvételét irányozták elő, de hasonló a helyzet Nagybaracsán, a Kinder-tojás összeszerelő üzemben is.

Több fontos tényező mellett ki kell emelnem a tanfolyamok szervezését. A bő skálát gyarapítja Baja viszonylatában (Gazdasági Kamara, Pécsi Stúdió Oktatási Kft., KISOSZ, Kiskun Kft., JAMK) a közelmúltban felbukkanó országos hírű formáció, a SZTÁV RT. — Szakmai Továbbképző, Átképző és Vállalkozástámogató RT. —, amely az eddigi hasonló tevékenységet folytató társulásokkal szemben, rendkívül nagy kínálattal állt elő. (Itt kell megjegyeznünk, hogy a SZTÁV, azaz a volt Ipari Minisztérium Továbbképző Intézete utódja felbukkanása városunkban az érthetetlenül zord fogadtatás miatt külön misét érdemel, amelyre a következő számunkban részletesen kitérünk — a szerző!)

Nem tudom, mennyire ismert a munkanélküliek számára az a lehetőség, hogy aki egy ilyen átképző tanfolyamon részt vesz, annak a költségeit egyéni kérelem alapján teljes mértékben átvállaljuk!

A foglalkoztatási törvényben foglaltak alapján lehetőségünk van arra, hogy a munkáltatókat is segítsük, támogatásban részesítsük abban az esetben, ha a tartósan munka nélkül lévők közül alkalmaznak személyeket (tehát, aki 6 hónapja munkanélküli, illetve pályakezdő esetében 3 hónapja). Ez két verzióban lehetséges:

1.) Munkahelyteremtő beruházás támogatása — pályázat útján igényelhető (1/4 évenként írják ki!), a vállalkozás részletes bemutatásával. Személyenként 300 ezer forint igényelhető — legalább ugyanennyi saját erő befektetése mellett — 5 év foglalkoztatási kötelezettség vállalásával.

2.) Foglalkoztatást bővítő támogatás: max. 12 hónapra kérhető és folyamatosan igénybe vezető támogatás azon személyek esetében, akiket minimum 3 hónapig, illetve a támogatás ideje alatt kell alkalmazni. Ebben az esetben a kifizetett bért igényelheti vissza a munkáltató, de annak járulékos vonzatai őt terhelik: — fejezte be a tájékoztatót dr. Pál László. —

— Mijó —

"...a Magyar Köztársaságnak hűséges katonája leszek."

Amióta katoná van a világon, se szeri, se száma a katonáélelet dicsőítő katonadaloknak; „Most szép lenni katonának”, „Vigan életem katonáéletem”. Olyan kort is megéltünk, amikor a menekülő katonák nem éppen lelkesedve énekeltek: „Nem a világ ez a három esztendő”.

Ma más világot élünk. Az egy éves katonaidő hamar elszalad. Persze, van akinek ez is sok.

Országszerte március 13-án tartották a bevonuló katonák eskütételét. Baján a Mészáros Lázár Lövészdzandár Alakulatnál kerestük fel az eskütétel napján. Az ünnepség 11 órakor kezdődött, de már 8 órakor csoportosan érkeztek a látogatók az ország minden részéből. A mintegy 3000 vendég pontosan 11 órakor hallhatta a vezényszót: „Vigyázz! Fogadás jobbról, tisztelegj!”

A 700 újonc feszes vigyázásban fogadta az ünnepségre érkező Szegedi Tibor vezérőrnagyot és az ünnepi beszéd szónokát, Bátor Ferenc ezredesét. Ezután díszlépésben hozták a csapatzászlót, rajta a koronás magyar címet. Majd Tarr Gábor honvéd lépett a mikrofon elé, miközben elhangzott a vezényszó: „Eskükhöz!” 700 torokból visszhangzott a fogadalom: „Én .... esküszöm, hogy a Magyar Köztársaságnak hűséges katonája leszek!” Az eskü után Bátor Ferenc ezredes szólt a katonákhoz.

„Örömmel és mehatottsággal hallgattam előbb az Önök eskütételét, s gondolom, hasonlóképpen éreznek most a megjelent szülők, hozzátartozók, barátok, ismerősök is.

A férfiember életében mindig jelentős esemény a katonáskodás, szüleim elbeszéléséből tudom, nem volt becsülete a faluban annak, akit alkalmatlannak találtak. Remélem, hogy Önök becsületére válnak lakóhelyüknek, családjuknak.

A mai politikai helyzetben szükség is van helytállásra. Különösen itt, a déli határ mentén. Több mint másfél éve, 1991 ősze óta alakulatunk készenléti szolgálatot lát el, elöljáróink megítélése szerint magas színvonalon. Ez azonban rendkívül nagy leterheltséget ró az állományra, s tiszteink, illetve a másodidőszakos katonáink nevében mondhatom, már nagyon vártuk Önöket s ezt a pillanatot.”

A továbbiakban így folytatta: „Reméljük, ahogyan eddig, ezután sem lesz baleset, eseménymentes lesz a kiképzés. Kérjük, kérem Önöket, tisztelt szülők, támogassák munkánkat, beszéljenek el fiukkal, amikor otthon eltávozáson van, s ha problémát látnak, írjanak nekünk, keressenek fel bennünket.

Mi, bajai katonák az elmúlt évben is számos gyakorlaton vet-

részt. Ott voltunk a „Kapos '93” gyakorlaton is, amiről a sajtó bőven adott tudósítást. Az utóbbi időben feltett szándékunk, hogy a nyilvánosság minél nagyobb bevonásával megismertessük törekvéseinket Önökkel, képet adunk mindennapi munkánkról.”

A következőkben a márciusi ünnepség jelentőségéről beszélt, majd befejezésképpen a következőket mondta:

„Kérem Önöket, bízzanak parancsnokaikban, ők tudják a válaszokat, és bízzanak önmagukban, mert meggyőződésem, hogy bármilyen helyzetben helyt tudnak állni.

Kívánok Önöknek jó erőt és egészséget, sok sikert, katonaszerecsét, magánéletükben sok boldogságot!”

Az ünnepség végén a katonazenekar indulója mellett a parancsnokság előtt elvonultak az esküt tett katonák.

Sz. F.

Bátor Ferenc ezredes ünnepi beszédét mondja

A mintegy 3000 főnyi hozzátartozó az ünnepélyes eskütételt várja.

Az újoncok elvonulnak a parancsnoki emelvény és az alakulat zászlaja előtt.

Szegedi Tibor vezérőrnagy (jobbról) és Bátor Ferenc ezredes elvonul a sorkatonák előtt.

4. Lippai főhadnagy gépjárművezetői százada

Tarr Gábor honvéd fölolvassa az eskü szövegét

Balról jobbra: Mészáros József százados, Herceg Károly főhadnagy, Csontos Ferenc törzsőrmester (zászlótartó) és Lökös István hadnagy zászlókísérők

Répás József hadnagy tüzérszakasza

Csanádi főhadnagy tüzéregysége

Három haláleset egy hónapon belül

A svarc munka hátulütői

(Folytatás a címlapról)

Ez újabb bátortást adott a fiúnak, és még nagyobb hévvel kereste az elveszettnek hitt igazságot. Válaszokat keresett Elbert János özvegye is, mert képtelen volt elfogadni azt, hogy férje, aki addig minden lépéséről beszámolt, csak úgy, minden szó nélkül elutazott volna Siófokra. Ekkor készült az újabb magyarázat, mely szerint a jónövű irodalmár – aki több fordításon is dolgozott – elfáradt, és egy rövid kikapcsolódás miatt, nosztalgiaiából utazott a Balaton fővárosába. A felzaklatott család ebbe a magyarázatba sem tudott belenyugodni, és ekkor jött a tragédia második felvonása. Az Elbert-fiú is vízbe fulladt. De ő már „szabályos” öngyilkosság keretei között. Kellő írásos dokumentációval megtámogatva.

A furcsa búcsúlevél

A fiú halála villámcsapásként hatott a közvéleményre. Az Elbert-ügy újra az érdeklődés középpontjába került. Ennek megfelelően nagy erővel fogtak hozzá a haláleset körülményeinek kivizsgálásához. Így került elő a párját ritkító búcsúlevél. Aki olvasott már vagy netán írt életében búcsúlevelet, bizony elgondolkodik ennek a

levélnek az elolvasása után, mert a sorokat és a gondolatmenetet vizsgálva az embernek az az érzése támad, mintha az egész levelet az öngyilkosság tényének igazolására írták volna. Nyoma sincs benne elkeseredésnek. Olyan ez a levél, mint ha a fiú csak egy rövid üzenetnek szánta volna. Olyan üzenetnek, mint amikor az ember leugrik a közértbe. Íme, néhány kifejező sor az inkriminált levélből:

„Anyá, ha nem jövök vissza, az azt jelenti, hogy sikerült a bizonyításom. Pontosan úgy vettem véget életemnek, miként Apáénak a hivatásos kivégzők. Én is kloroformos kendő belégzésével kábítottam el magamat a rakpart peremén, ahonnan szabályosan belezuhanam a folyóba, és elmerültem benne.”

Bizony, az öngyilkosok, a halálba indulók nem ilyen leveleket szoktak írni. Főleg nem azok, akik apjuk halálának okait kutatják, akik a vélt tettesek nyomára akarnak akadni. S mégis, a vizsgálat a fiú öngyilkosságát állapította meg.

Az utolsó tanú is elnémult

Két ilyen haláleset már jókora hullámokat vert a nyugalomhoz szokott közhangulat-

ban. A naptár 1983-at mutatott. Új szelek fújdoláltak már, és az emberek egyre nyíltabban beszéltek. A médiák pedig mélyes csendbe burkolóztak. A művészvilág mozdult meg elsőnek. Meglévő külföldi kapcsolataik révén mind több külföldi kolléga és társaság érdeklődött a különös halálesetek után. Idehaza Ungvári Tamás, Elbert János kollégája is késznek mutatkozott a rejtélyes ügy vizsgálatára. Jelentkezett egy szennázókat kergető külföldi újság is az események felkutatására. S miután az újról Elbert Jánosné tudta volna a legtöbb használható információt adni, elsősorban vele keresték a kapcsolatot. Minden bizonnyal közelebb is jutottak volna a titokzatos halálesetek megfejtéséhez, ha Elbert Jánosné nem zuhanat volna ki több emelet magasból az udvar kövezetére. Az elszennyezett traumás sérülések hatására Elbert Jánosné meghalt anélkül, hogy bármit is mondhatott volna a híreket szerkesztő újságíróknak.

Talán mondani is felesleges, hogy a helyszínre kiszálló bűnügyiek a haláleset minden lehetséges mozzanatát megvizsgálták. Bűncselekményre utaló nyomokat azonban nem találtak. A közel egy hónap alatt végbement három, felettébb furcsa haláleset ez alkalommal már riasztóan hatott a kíváncsiságotokra. Az ügyet kutató amatőrök megsejtették a félelem, és síri csend borult az Elbert-ügyre.

Azóta villanásszerűen felbukkant külföldi bulvárlapokban a különös történet. Szó esett titokzatos fordításokról, KGB-ügynökök akciójáról és különleges profi gyilkosokról, akiknek köze volt az ügyhöz. Am a valódi okokra senki sem találta meg a választ. Ma is rejtély, hogy kívül vagy kikkel találkozott Elbert János Siófokon, ha egyáltalán találkozott ott valakivel. És titok borul a fiú és anyja halálának körülményeire is, de nem ez az egyetlen ügy az országban, amelyben sok a kérdőjel.

B. J.

Autósok
Kiskereskedők
Autószerelők

!

Új

1993. áprilisban a

MOGÜRT-tel közösen eredeti

GYÁRI alkatrészek kis- és nagybani értékesítése.

a B.V.F.S.Z. Autójavító Leányvállalatnál.

Dávod ismét fejleszteni akar

Egyetlen településünk sem dicsekedhet, hogy tele van a pénztárcája, de takarékosan, koncentráva a leg-sürgősebbekre elmondhatják, hogy a fejlődés nem áll meg.

Dávodon a testületi ülés egyik – ha nem a legnagyobb – feladatának határozta meg a gázprogram fejlesztését. Mivel a program megvalósítása nem kis összeget emészt fel, úgy határoztak, hogy ingatlanokat adnak el. Ebben szerepel négy lakás, a költségvetési üzem volt épületei, valamint a vágóhíd, összesen mintegy 8–10 millió forint bevételre számítva.

Jelenleg végzik a gázbevezetés terveit, melynek költségeit a megyei közgyűlés vállalta magára. A tervezés egyébként térségi téma. Főlmérést végeztek az igényekkel kapcsolatban. 1089 kérdőívet adtak ki, s ennek 54%-a jött vissza. Az 586 igénylési lap visszakerülése után megállapították, hogy 487-en kérik a gázbevezetést, 99-en nem helyeslik. Az idei évben a testület 3,5 millió forintot fordít gázfejlesztésre. Az idei fűrdőfejlesztésből adódó 1 170 000 forint visszafizetés áll fenn az 1993-as évre. A fűrdő befejezési munkáira az idén 500 000 forintot irányoztak elő.

Nem feledkeztek meg a lakosság részéről is sürgetett útépitésről sem, melyre 1 millió jut az idén. A vízhálózat bővítésére 170 000 forintot fordítanak. A Nagybaracsán működő

tv (Bácskai Médiafejlesztési Alapítvány) működtetéséhez 750 000 forinttal járultak hozzá. Az óvodások napi 26 Ft/fő, az iskolások napi 35 Ft/fő étellemezési hozzájárulást kapnak a testülettől. Egész éven át segíti a testület a lakosságot tüzelőanyag-ellátással. A dorogi brikettet 690 Ft/mázsa, a lengyel diószentet 720 Ft/mázsa házhoz szállítva. Ez mintegy 30–35%-ot jelent a lakosságnak.

A messze vidéken és külföldön is jól ismert dávodi strandot májusban nyitják. Ami újdonság: a strand szomszédságában az idén nyílik egy 200 személyes kemping. A képviselő-testület 63 millió forintot hagyott jóvá az idei költségvetésre, ebből a működtetésre 56 milliót fordítanak.

Sz. F.

Szamurajkardokkal támadtak...

(Folytatás a címlapról)

Még aznap éjszaka egy mikrobuszal megérkeztek ismét a szegediek. Szamurajkarddal, fegyverekkel és néhány olyan szerszámmal, mellyel nem nehéz meggyőzni a hitetleneket, akik kételkednek jövetelük céljában. Követelték a lányt. Az úri közönség pár percre megdermedt, de komolyabb konfliktusra nem került sor. A prostituált ismét visszakerült Szegedre, és ezzel alighanem vége megpróbáltatásainak.

Azért történt még valami: üzenetet küldtek a vállalkozó szellemű halasiaknak, hogy kinyírják őket. Ezt megerősítendő, azóta már több alkalommal jártak városunkban, keresték az illetőket. Értésüléseim szerint fizetett megbízásuk van, amit, ugye, szeretnének teljesíteni, mert csak akkor pengetik az összeget ré-

szükre, ha már túl vannak a piszkos munkán.

Hogy mi köze lehet a Sóstón talált halott orosz férfinak az egészhez? Csak feltételezni lehet, hogy egyike az orosz lányok szállítóinak, akik átvették a szegedieket, és azok meg őt keresik. Lehet, hogy megtalálták, és itt az eredménye?

Információim szerint – többen is állítják – a meg nem nevezett szórakozóhelyen valóban lehetett pásztoróra lányt venni az utóbbi időben, és többnyire oroszokat. Az is igaz, hogy sokszor láttak ott orosz férfiakat, akik lányokkal társalogtak, de nem vitték őket magukkal távozóban...

Városunkban egyre „keményebbek” az éjszakák. A láthatatlan maffia lassacskán becsorog, hogy aztán a későbbiekben legalább ugyanolyan láthatatlanul urálja a terepet.

Azóta nem megyek hozzájuk. Ez jó tandíj volt számomra, de intő példa lehet másoknak is – akik hasonlóan kiszolgáltatott helyzetben lévőek –, hogy lehet járni, ha nem elég körültekintő a naiv ember.

Mindenesetre, még ha nem is szívesen általánosítana az ember, elgondolkodtat, hogy ma, amikor annyira pátyolgatják a „hátrányos” helyzetben élő „etnikumokat”, hogyan élnek vissza egyesek azoknak a bizalmával, akik megpróbálják őket is olyannak tekinteni, mint bárki mást.

Lehet, hogy ez nem tűnik olyan nagy összegnek, de az én helyzetem elég ahhoz, hogy ezután ne nézzem balekként olyan humánusan a világot.

– Mijó –

Talán hamarosan megérkeznek a helypénzt szedők, a biztonságot garantálók, akik kénytelenek voltak máshonnan eltakarodni? Akik telefonon – névtelenül – engem ér-

tesítenek, talán az adott szituációban a rendőrséget is felhívhatnák... Mint ahogy ez esetben én is tettem.

– posztobányi –

Ha akkor Cicciolina már sejtette volna ez a balhét, betartott volna nekik

A Délvidék pusztulása (II. rész)

Ezen sorozat a Vajdasági Napló című lapban jelent meg.
A szerző — Süge Attila — hozzájárult átvételéhez.
A szerk.

De éltek magyarok a déli határok mellett is; a Drávántúlon jelentős számban, csakúgy, mint Nándorfehérvárott s többi határvárban is. A szávántúli Szerémségben, vagyis Macsó dombjai között a délszláv kutatók kénytelenek még korunkban is magyar eredetű ősrégi faluneveket találni! Pl. Szalás és Tekeris végvidéki eleink ilyen véletlenül fennmaradt emléke, de amely néphagyomány gyakran emlékezik meg másfelé is egykori magyar temetőkről. Természetesen a középkori Délvidék a Szávától és az Al-Dunától északra eső részeinek lakossága is merőben különbözött a nemzetiségi összetételt tekintve a mai, törökkorától nem sokban különböző állapotaitól.

A délvidéki lakosság népi hovatartozása akkor is eléggé egyértelmű volt (mint ma), azaz, hogy Mohács előtt a Maros és az Al-Duna közti Temesköz, melyet a délszlávok lehet, hogy éppen ekkor kezdenek „Bana”-nak nevezni, csakúgy mint Bács, Bodrog, Csongrád és Baranya megye is szinte tökéletesen magyarok voltak! Sőt, az őshonos magyarság a 13-14. században a Szerémségben is sokkal számosabb volt az ősláv maradványoknál, kik csak a Száva menti mocsarakban tud-

tak az elmagyarosodás természetes folyamatától elszigetelődni. A Szerémség északi fele, a Tarcal-hegy egész környéke viszont már szintén teljesen magyarok laktak Valkóvár széles környékén és az Aszuágnak nevezett Dráva-melléken Nekcsétől (ma: Násice) egészen Berzete-monostorig (ma: Nuštar) és Szentlőrincig (ma: Vinkovci), ahonnan már a szerémségi és a délvidéki egységes magyar tömb folytatódott.

A falvak akkortájt nemigen számláltak pár száz főnél több lakost, de feltűnő sűrűségben sorakoztak egymás mellé, különösen a Bácsér (ma Krivaja), a Mosztonga, a Bega, Temes s a többi kisebb-nagyobb folyó mentén. Főleg a Tiszamente volt apró, de gazdag falvakkal sűrűn települt magyarok táj – Szegedtől egészen Tételig (ma: Titel). A korabeli helységek zömét azonban ma már nem tudjuk pontos helyhez kötni, sőt, minden bizonytalanság mellett sem tudunk. Igen sűrűn laktak s messztájon a leggazdagabb megye volt Szerém megye, mely ekkortájt a Nagylászi pataktól (ma: Mangyeloški potok) keletre terült el! Nagylászi nyugati telepések alapították, kiknek az

olasz neve akkortájt minden nyugati román nyelvet beszélő népet, így a franciákat is jelölte. Kezdetben, amikor a 12. századi nagy bizánci-magyar harcok a Balkán északi részének a birtoklásáért lezajlottak, a Tarcal Nagylászi hegynek is nevezték, mivel ez a város volt a legjelentősebb e hegység lábánál. A helyi őslávok viszont fríznek (Früzi) nevezték a jövevényeket, germán jellegük miatt; róluk pedig a hegyet Fríz hegynek, vagyis az ő nyelvükön „Fruzs-kagorának”!

Ha hivatalosan nem is, de gyakorlatilag a Délvidék fővárosának Nándorfehérvár (szlávul: Bugarški Beograd) számított. Ez az egykoron bolgár határvárnak számító erősség a görög császárság összeomlását követően, már 1200 tájtól folyamatosan magyar kézen volt, s fokozatosan Magyarország legnagyobb erődtényévé épült ki.

Nagy vásáraival, kedvező földrajzi fekvésével, jelentős magyar lakosságával hatalmas vonzerővel bírt. Itt volt a déli végvidék főparancsnoksága is, ahonnan a határmenti bánságokat irányították. Az ellenséges támadásokat a következő magyar bánságok voltak hivatalosan elhárítani: a Szörényi

bánóság Szörényvár (ma Turnu Severin) központtal a Kárpátok, az Olt és a Duna között; a Kucsói bánóság Kucsó (ma: Kucsevo) központtal a Morava völgyében; a Macsó bánóság Macsó (szlávul Macsya, ma: Valjevo) központtal. Ez utóbbi kezdetben csak a Kolubara és a Drina közt volt illetékes, de később időnként a Barancsi és Kucsói bánóság szerepét is átvette, amikor e bánóságok túlságosan is összezsugorodtak.

A Macsó bánósághoz újabb, kevésbé ismert történelmi tény kapcsolódik. Eredetileg ugyanis a Szávától délre eső vidéket nevezték Szerémségnek, míg a ma e néven tudott Duna-Száva közti Bolgyánnak nevezetett; a szentistváni magyar határkerület központjáról (ma: Bugyanovci) a Kigyós és a Medgyes ér közti mocsarakban (ma: Kidoš és Megeš). A Szerém név az ókori Sirmium városának a nevéből ered, melynek középkori utóda, Szerémvár a Száva egyik szigetén feküdt. Mivel görög s időnként bolgár kézen volt a 13. századig, a tőle délre eső síkság a Szerémség nevet kapta róla; s ez a vidék, amelyet a balkáni hatalmak birtokoltak a korai időkben, nem a mai Szerémség!... Ez pedig sok történész

előtt sem egészen ismeretes, s innen erednek azok a hatalmas baklővések, amelyek a mai Szerémség hovatartozását érintik.

Szerémvár később magyar kézre jutott, s így a Szávától északra eső vidék is a hatáskörébe került. Ekkor szorította ki a Bolgyán elnevezést a Szerémség, de viszont igen sokáig meg-

különböztették a szávántúli s a száváninenni Szerémséget, a szlávok viszont még ezután is bizonyos ideig csak a Szávától délre ismerték Szerémséget. A Macsó bánóság megszervezése után aztán a Macsó (Macsya) elnevezés itt végleg kiszorította az eredeti Szerém nevet.

(Folytatjuk)

Tavaszcímzés

Sandro Botticelli: Flóra feje. Részlet a Primavera (A tavasz) című remekművéből

A tavasz hírnökei Sándor, József és Benedek – ez a három jeles névnap – a naptárban kevés híján egymás mellett van. Holnap lesz Sándor, pénteken József és vasárnap Benedek, aki – remélhetően – zsákban hozza meletet. Így tartja ez az évezredes tapasztalatokra épülő népi időjósítás, nem úgy, mint az a rátótiáda – falucsúfoló vidám népi adoma –, amely történet szerint zsákban akarták télre a meletet tartósítani.

Reméljük, megembereli magát a tavasz beköszöntését jelentő három szent, és csalhatatlanul üdvözölhetjük a megújulásra készülő természetet.

A naptári évszakok számítása szerint is belépünk a hivatalos, telet követő időszakba. A tavaszi napjegylenlőség március huszonegyedik napjától kezdődik igazán virulása ennek a napfordulóig tartó átmeneti időnek a téből a nyárra.

A márciusi időjárás állapota változatosan szélsőséges volt. A végéhez közeledő megátalko-

dottan makacs tél haláltusája hozott borzongató szelet, hideget, havat és jeget, de a fakó napsugár langyos melegét is érezhetjük. Muzsikálhatnak fülünkbe a böjti szelek, pirosra csípheti arcunkat a fagy, kavaroghatnak előttünk még nyugtalanító kérdések, de az ébredő Primavera enyhe fuvallata bimbókat csókol, rügyeket, szerelmeket fakasztott, varázslatos mesét jósolva e legszebb évszak jöveteléről.

A hideg éjszakák gondjainak borulatában elfásult embernek enyhülést ad a tavasz-élő. A téli gondok nem sorvasztják majd annyira a pénztárcákat, a borongós arcoknak is reménységet adhat, vigasztalhat, biztathat a szép kikelet ígérete, hogy ne gondoljunk annyit a bajokra, amelyekből annyiszor kivettük részünket.

Jár az idő, senkire sem vároznak, a szép tavasz is hamar elmúlik. Milyen jó lenne, ha gondjainkat végleg elvitte volna már a tél fagya!

Bánati Tibor

Válasz

Független Délvidék

T. D. Szabó Jenő szerkesztő úr részére

1993. március 3-i számukban megjelent BÁCŒ VOLÁN RT-t bíráló „Olvasói levél”-re szeretném válaszolni.

A Baja város képviselő-testülete 34/1992/XII/9 Ktr. számú rendelete szerint az előreváltott vonaljegyek 1993. január 30-ig a BÁCŒ VOLÁN RT. pénztárában visszaválthatók. A rendelet meghirdetésre került a helyi hírközlési médiumokban, valamint az összes helyijáratú autóbuszon és szolgálati helyeinken.

A panaszos felvetése egyedi probléma, reklamáció egy esetben érkezett szolgálati helyeinkhez a helyi menetjegy visszaváltása miatt.

A helyijáratokon szolgálatot teljesítő ellenőreink valóban nem egyedül végzik az ellenőrzést. Ez nem azért van, mert félnek – habár egyre többször tapasztaltunk akár testi sértést is okozó atrocitást –, hanem az ellenőrzés hatékonyabbá tétele miatt.

Köszönjük szíves megértésüket.

BÁCŒ VOLÁN RT.

Tisztelettel:

Böröcz Pál
Ügyvezető igazgató

A "Népi" Sajtófigyelő Szolgálatnak

A vitába nem akarok belekeveredni. Egyrészt ez a stílus nem az én műfajom, másrészt nem is értem az egészét. Azt pedig végképp nem értem, hogy kerültem bele „múzeumi ivadékkal”. Minden újság körül kialakul egy többé-kevésbé állandó írógárda, az Új Magyarországtól a Népszabadsáig, s nyilvánvaló, hogy ezek nevével gyakrabban találkozunk a Nyájas Olvasó. Hogy a vízcsapból is folyó? Amilyen gyakran írok, inkább csak csöpögök. Tény az, hogy évtizedek óta írogatok néprajzi és helytörténeti jellegű témákról, s időnként napi életünk fonásáiról is szurkapiszkákat. Bár személy-

szerint soha senkit sem támadtam – s mindig alá is írtam –, néha egyesek magukra vették, s volt idő, mikor megyékben még szakmai írásaimat sem közölték. (Ezt nem érdemként közlöm, csak a tények miatt).

Azt sem értem, mi köze a lakásomnak az egész vitához? Elkésett a figyelmeztetés. Annak idején a Múzeumi Központ utasítására feladva főbérleti lakásomat, szolgálati lakásba költöztem. Aztán 40, azaz Negyven évvel ezelőtt azt raktárnak visszaadva társbérletbe, tanácsbírlakásba hurcolkodtam, s máig ott élek. Újjonnan érkezett kollégák részére ugyan újra kialakítottunk egy szolgálati la-

kást, de ennek szolgálati jellege régesrég megszűnt, sőt maga a lakás is, helyén újra raktár van.

Ami az „elvtársat” illeti: a cikk alapján nem hinném, hogy annak írójával elvtársak lennénk, de ha esetleg egykori párttagságomra akart célozni, megint célt tévesztett. Éveken keresztül éppen eleget nyöszögtem, hogy nem csak én, de egyetlen munkatársam sem tagja a Pártnak.

A múzeumi relikviák nyilván jók valamire, ha a kultúr-nemzetek világszerte hatalmas összegeket áldoznak azok gyűjtésére és megőrzésére.

Solymos Ede

Olvasónk panaszkol

Kádár Istváné Hercegszántó, Munkácsy u. 4/a alatti lakos következő panaszával fordult szerkesztőségünkhöz.

„Tavaly november végén voltam egy hétig táppénzen. Azóta nem kaptam meg a táppénzt, pedig háromszor telefonon sürgettem, egy esetben pedig személyesen is bent jártam

a Társadalombiztosító Intézet bajai kirendeltségén. A válasz az volt, hogy már folyamatban van, a napokban fel is adják. Nem tudom elképzelni, miért húzódik több mint három hónapig egy táppénz kifizetése, amikor a kollégáim két hónappal később ment táppénzre, és ő már kézhez kapta járandóságát.”

TUDÓSÍTÓKAT KERESÜNK

Mohácsról és környékéről.

Jelentkezés levélben

Cím: 6500 Baja, Dózsa Gy. út 35.

„EGY és MÁS”

DIVATMŰHELY

Baja, Batthyány u. 18.

Tavaszi kínálat
az
„Egy és Más”
divatműhelyből

az extravagáns
holmik kedvelőinek
Baján, a
Batthyány u. 18-ban.

Furcsa találkozás

Megtörtént

esetek

A fehér hó felett robbantak az aknák. Furcsa, sötétfeketés pamacsokat pukkantottak a nyugodt tájba, meg-megdobtak pár nagyobb sziklát, ami a robbanás veszélyét még fokozta. Úgy látszik, bemérték őket, mert az aknavetők több oldalról is kezdik egyre pontosabban belőni a kis csapatot. Az iramot fokozni nem lehet, így is tele vannak sebesültekkel. A csúcs még nagyon messze van. A megolvadt, majd újra megfagyott hó minden lépésüket kényes-kedve szerint-változtatta. Csak a véletlen és az óvatosság segíthet rajtuk. Kezd ritkulni a levegő, ahogy magasabban járnak, többször kell rövid pihenőt venni. Pedig ez nem jó, mert a fekete pontok az orlvőveszélynek segítenek, mindjog mozdogni kell, bármibe is kerül...

A légítámadástól félnek legjobban, mert előlük nincs hová bújni, ha a gépek felfedezik őket. A csúcsok között, mintha hangyák másznának, úgy vonulnak keservesen egyre feljebb. Még messze a sötétség, ami segítene most. Az a pár ószvér, ami még megmaradt, segít kapaszkodni az embereknek, néha tízen is fogják a hátra erősített szíjakat. Ösztönösen, óvatosan járnak, finom patájukkal keresgélnek a talajon, biztos pontot remélve...

Az elfagyott ujjak nehezen mozognak, fáradt, éhes, kifizott mindenki. Mégis vánszorognak, mert a túlsó hegygerinc jelenti az élelmet, a meleget, a pihenést – az életet!

Az ellenség nem mondott le rólok. Folyamatosan robbannak az aknák, hatalmas hófelhőt kavarnak, szemé-szája tele van a csapatnak. A hófelhőbe lepattant kődarabok is keverednek, csúnya sebeket ejtenek az amúgy is elcsigázottak testén. Már nem segít hőköpeny, szét-szóródás, lapítás; felfedezték őket! A sor eleje már elérte a hágót, de többszáz méter van még az utolsó emberig. A nap még magasán áll. Néha, ha közel csapódik be egy akna, többen is tehetetlenül csúsznak lefelé a szakadékból – ájultan vagy holtan –, légnyomástól taszítva. Nincs, aki segítsen rajtuk...

Aki utánuk nyúl, félt, hogy ő is csúszik le menthetetlenül! Már káromkodni sincs erejük, csak némán, fogat összeszorítva néznek utánuk. Azok pedig siklanak a mélybe, kavarva maguk után a havat, míg teljesen elnyeli őket a mély fehérség, mint molnár lapátját a liszt a malomban...

A hetvenhárom partizánból alig negyvenen maradtak. Remény – hogy előkerüljenek élve vagy halva – nincs. A fehér hó vastagon ellep mindent, magába szívja a testeket, felszerelést, éltőt és holtat – csak a hűvös felszín marad. Hatalmas szemfedélként bevonna mindent – ellenséget, barátot...

Levett sapkával állnak a megmaradtak. Néznek lefelé, és maguk sem hiszik, hogy ők lettek azok a szerencsések, akik megérték az át-kelést a gerincen. Majd mindenki több sebtől vérzik, de még nem érzik a fájdalmat. A hideg és az öröm, hogy felérték a csúcsra – elnyomja a kínt. Majd estére megjön a látás, hogy a dagadt, fagyott lábak, bokák még jobban lüktessenek, hogy éj-jelre üvöltssenek a kíntól, és félrebe-széljenek a görccstől a megtépett emberroncsok... A hegylanc alájára települt aprócska falvak adták a fértlak zömét, békeidőben is ismer-ték egymást. Sokszor járták már meg ezt az utat, de akkor bábla vagy mennyegzőbe készültek. Ud-

varolni is erre jártak – habár nem volt tanácsos messzire menni menyasz-szornynak valóért... Legények virtus-kodtak a tisztásokon – ki tud hamarabb kivágni egy vastagabb fát, vagy ki tudja messzebbre görgetni vagy taszítani ezt vagy azt a szik-lát... A háború kettészakította ezt a hagyományt, már más erőpróba várta a legényekre. A zsidelyteteji templomocskára már annyival is be-érte a régi búcsú helyett, hogy a szentképeket kiakasztották az aj-tófélfalra – pár arra menő anyóka felé fordulva vetette a keresztet mellé. Mindenki gyanús volt, min-denkiben partizánt szimatoltak, leg-jobb volt otthon maradni. Már ki-nek volt még otthona...

A lövedékek nem válogattak. Ledobták a tetőt, kéménnyel együtt, otthagya a padlást, mint egy kítakart ágat. Sok helyen a ge-rendák úgy álltak ki a tető síkjából, mint a parton száradt döglött halból a szálkák... A füst állandóan kavargott a falucskák valamelyike fölött, mint egy halotti gyertya füstje. Volt kít siratni, nap mint nap.

A parancsnok tudta ezt. Nem merte bevinni csapatát semelyik faluba, mert számított a kegyetlen megtorlásokra. Inkább meghúzó-dott valamelyik ismert szurdokban vagy barlangban, kivárva azt, míg a falukból valaki jelentkezett. Volt bő-ven beépített embere – mindenki haragudott a megszállókra.

Most is ezekre az emberekre vártak. Tudta a környéken mindenki, hogy órájuk vadásznak, miattuk volt a heves aknazár, és az utakat is miattuk zárták le. Meg kellett várni a sötétet, addig nem indulhattak...

Most kezdték csak érezni, hogy mekkora út volt mögöttük. Még az épeknek is fájt mindenük – a sebe-sültek a láztól és a fáradtságtól fél-ájultan hevertek, az épek pokróca-ival, köpenyeivel letakarva. Néha-néha hideg hóval végigdörgölték homlokuikat, kezüket, némelyik mellkasát is. De a láz nem akart csökkenni. Az imbolygó gyertya-fény a lázverítéssel kivetett homloko-kon tükröződött. A kétségbeeset-tek szemét is megcsillantotta ugyanaz a láng. Mindenki csak a gyógyszert várta, nem lehetett tudni, hogy a most egészséges melyik pillanatban válik nyűszító sebesülttől valamelyik lövéstől vagy robba-nástól.

Nem reméltek nagy segítséget, mert a falusiaknak sem maradt jó-formán semmilyük. Az a pár vén-asszony, akiket a háború előtt a fia-talasszonyok mindenféle bajukkal felkerestek, azért gyűjtött minden-féle gyógynövényt, lázcsillapítót, sebgyógyítót, köptetőt, gyulladást lohasztót, mert tudták már lányko-rukból, mit jelent a háború. Sok-sok katonát, beteget megmentettek ők, mert az orvos, gyógyszer legtöbbször messze volt...

Mire csillaggal volt kiverve a sötétkék égbolt, megérkeztek a fal-vakból a titkos helyre a segítők. Pár-tábla vékony szalonna, pár kiló bab, krumpli, néhány csupor tej volt, amit hoztak. Meg híreket – mert sok más nem hagytak a németek. Mar-hát, disznót elhajtottak, az a pár bö-dön zsír meg krumpli, répa maradt meg, amit sebtében elástak a trá-gyadombok alá, kertek zugába...

Mégis az élet jelét hozták, örültek nekik, főleg a vászonzacskók-ból előkerült füveknek. Voltak más-fajta zacskók is. Abban őrizték az élelmet. A hegyek között divatban volt régtől fogva az a szokás, hogy-ha valamiből bőven volt – állatból,

gyümölcsből, zöldegségből –, akkor tartalékolták a szűkebb időkre. A levágott állatok húsát megfőzték, kockákra vágták, és a hűvös szellős havasi levegőn megszáritották. Így bánták a többi élelemmel is. Amikor zord tél idejére a hágókathónapokra befűt a hó, csak pár márékka be-le kellett vetni a zubogó fazékba ezekből a zacskókból, és máris illa-tozott az erőt adó leves, főzelék, tea... Természetesen erről a néme-tek nem tudtak – csodálkoztak is, amikor olyan sokáig bírták néhány frontvonalon a katonák utánpótlás nélkül.

Most is szorgalmasan szíftották a tüzet a bográcsok alatt, hogy a se-besülteket elláthassák. Forrás volt a barlangban, rőzsét, ágakat már jó-előre gyűjtöttek – így hamar ment a munka.

A parancsnok számbavette a megmaradtakat, és fájó szívvel ke-reste némelyik harcosát – de nem találta. A szomszédok jelentették neki a valóságot, mert mindenki nem láthatta, ki esett el, ki zuhant a mélybe a légnyomástól... Lassan összeállt a kép, nagyon sokan hiá-nyoztak. Az a pár nap, amit eltöltöt-tek a rejtékhelyen, erőt adott a megmaradtaknak, a sebesültek pe-dig már reménykedhettek a felépül-ésben. Menni kellett. A kis barlang várta a következő menetoszlopot, hogy segítsen. A falusiak vitték a hírt – kik estek el, kik vannak gyó-gyulófélben. Ha lassan is, de kitava-szodott. Sütékéreztek a sziklák szél-védett rejtékében a lábadózók, és alig hitték el – vége a háborúnak. Azon a tavaszon a rókák sok köly-köt vetettek, kövérek voltak, fényes szőrűek. Volt miből lakmározniuk, minden szurdok tele volt temetetlen halottakkal – partizánnal, némettel –, ők már jól megfértek egymás kö-zelében...

***

Minden faluban ott állott az em-lékmű. Nagyobb, szerényebb – at-tól függött, hányan lakták, hányan élték túl a háborút.

A márványtáblákra vésett nevek után ott volt az életkor is. Minden falu-ból a legények legjava veszett el. Egy egész korosztály. Akiknek volt még erejük elmenekülni, hogy be-állhassanak partizánnak. Mert az őregek nem is bírták volna a nehéz utat, mire megtalálták valamelyik egységet...

Így maradtak otthon – enyhíteni a fájdalmat, elvégezni a robotot a németeknek, meg tartani a kapcsola-tot a falvak között.

Az egyik kis faluban is elkészült az emlékhely. Felkerült egy legény neve a táblára. Furcsa körülmények között történt az eltűnése, talán va-lamelyik heves támadásnál, amikor nem volt idő törődni a sebesültek-vel, halottakkal... Huszonöt éves volt. Vőlegény. Senki nem látta, ho-vá lett, csak eltűnt. Széttépte akna, elnyelte szakadék, nem tudta senki. Akkoriban lehetetlen volt segíteni, bújtatni valakit. A háború végén kezdték összeírni az eltűnteket. Pár év eltelt, mire elkészültek minde-nütt a táblák, oszlopok. Eleinte vár-ták szülei – mert mindenki abban hitt, hogy előkerül szeretije – fog-ságból, más faluból, országból. Fél-lábbal vagy csak tudólövetten, kö-högvá, hogy békében haljon meg – munkát adva a falu sírásójának...

Már a legutolsó is előkerült, akit vártak, csak ő nem. Remény sem volt rá, hogy jelentkezik. A fogoly-táborokban sem hallották róla, min-denkinnek világos volt: Milán meghalt

– megváltoztathatatlanul! Csak egy házban várta még valaki szakadat-lanul. Igen, a menyasszonya. Tudta, hogy látni fogja még! Hogy milyen erőben hitt, senki nem tudhatta, még ő sem. Várt, várt – minden kis-kapunyításra felnézett, minden ku-tyaugatásakor őt várta. Türelmesen, megbékélten, mert hitt benne, hogy viszontlátja... Várta tavasszal, ab-ban bízva, hogy nyárra előkerül. Várta ősszel, hogy talán a télen megérkezik, ünnepre – de hiába re-ménykedett. Nem jött, még hír sem érkezett felőle...

Ahogy teltek az évek, úgy mé-lyült Marica várakozása. Már csak őt várta, senki és semmi nem érde-kezte. A falu elkönyvelte – meghá-borodott! Napirendre tért felette. Már megszokták, hogy mindenkitől azt kérdezi: – megjött? – láttátok? Kezdetű fogyni körülötte a társaság. Meghaltak, elköltöztek. A tavasz sokszor borította már virágba a fa-luszéli temető orgonabokrait, de változás nem történt életében. Munkáját elvégezte – szülei elhal-tak mellőle –, egyedül maradt. Haja megőszült, termete megörbült – beállt a templom előtti vénassz-q-nyok sorába, eljárt az idő felette is... A hosszú tél után szokatlanul hirtelen jött a tavasz. Átmenet nél-kül, márol holnapra. Mindenki attól félt, hogy a gyümölcsfák virágai el-fagyának a korai kikeletől, a méhé-szek nem nyitottak nagyobb kijárót a kaptárakon, mert félték a csalóka ébredéstől...

Nem lehetett bírni az istállózott jószággal. Érezték a sarjadó fű illa-tát, vagy a szél susogása csalta őket a hegyi legelőkre. Nem tudni, de zengett bögésüktől, begetés-üktől az egész falu. Valami furcsa ér-zés vibrált az emberekben. Mindig az ég alját nézték, nem bodorodik-e hófelleg fölülük, újra fagyba der-mesztve minden éledőt...

Mégis kihajtottak, mert megje-lentek a hegyi pásztorok, és ez ősi jel volt!

Pár napja már élvezték a csodás időt, amikor izgatottan közeledett a falu felé pár fiatal juhászbojtárfele!

Halott katonát találtak a havasi legelőn, jöttek jelenteni az előjár-áságon, hiba ne legyen!

Megindult a falu – közeli volt a legelő – katonát nézni...

Az egyenruhájú furcsa volt. Nem a mostaniaké! Olyan parti-zánféle volt... Fiatal, göndörhajú, olyan friss, mintha aludna! Csak a lövés helye piroslott át a mellén, ami emlékeztetett a háborúra...

Marica anyó is kiment a kapu elé, mert már hozták is lefelé a ka-tonát. Fenyőgallyra fektették, puha derékalljon, óvatosan húzták. Nem ismerte a faluból a fiatal arcot senki sem. A rendőr éppen odaért, amikor a kiskapu mögül egy öreg anyóka botorkált a fogat felé...

Az utolsó lépést már ugrotta – mindenki csodálkozva nézte, amik-or az öreg kéz a halott katona ar-cát kezdte simogatni: – Milán! Milán! Hát mégis megláthatlak újra! És a fogat furcsa párt vitt le a kápolná-hoz: egy anyókat, aki a kocsin ült és a kezét fogta a halottnak, aki fiatal volt, erős, csak halott. Végig a fa-lun nem értették a dolgot. Páran kér-dezték: a néneinek a fiát találták meg? Nem! A vőlegényét! Még a háborúban halt meg, most hozta le a hegyekből a hirtelen olvadás!

– Uhl Géza –

Eltávozott az átváltozásba...

A bajai származású, világot járt Vida Dénes, aki hosszú időt töltött Indiában is, avatott nevén: Abhay Narayan – a közelmúltban – gépkocsibaleset következtében eltávozott az átváltozásba. Ő indította útra Bécsben a Kagylókört című folyóiratot, amelynek mindvégig főszerkesztője volt. Magyarországra visszatérve megalapította a Magyar Vaisnava Hindu Egyesületet, a pécsi egyetemen pedig keleti filozófiát oktatott. Nélküle ma nem lenne Bajának Természetgyógyász Egyesülete és az életreformon kívül a keleti kultúrát is népszerűsítő reformbója.

Idő kell a halálával járó veszteség felméréséhez. A szinte felsorolhatatlan érdemei helyén most verssel tisztelgünk előtte.

Krsna fia

Abhay Narayannak odaára

Szánok suhannak a hóban, előttük ama fehér lovak, sztakkátóban nyihog a szenvedély; egyikük égi útra tér, – te vagy az Narayan, már csak a nagykanar hiányzik; s ott a fényzóna, látod-e? – már a fényfolyosóban a szán; vérszeplőt szór a halál a tökélyre, de tartod a gyeplőt, – ólomkatona: rezzentelen a lángban, – azt a másikat: a fémszörnyet miért nem tudatd így; neveddel fémjelzed Sridhar szép könyvét, kezemben hát: Az Arany Avatár, lapozgatom, s az jár a fejemben, hogy kedves számár való csak hátastul a' szerzetesnek, a gépállatot ugye nem szeretted? ugye nem, s azért hagyott cserben; hiába mondom: csak a testem, – a lélek temploma volt, ki tudta jobban ezt nálad? hány romos templomot: sejtéptéményt, sejtboltozatot javítottál ki tanácssal, s legkivált hány lelket, akik, ha nem is tették lovaik szájába a zablát, friss mezőn legeltették a közeledben, talán épp elegenden ahhoz, hogy magasabb síkra hívjanak vissza; szabályozott elméd, Vida Dénes, hindu-magyar: Abhay Narayan, tud-e fájni attól, hogy barátaid lovai megvadtak, s dzsungelbe futottak mind, akik zablá nélkül voltak; csalogatják vissza őket, én is a magamét: paripáim! rossz ez a szanaszét, a szabad akaratot igen, de az autót nem! azt nem! azt nem tervezte be Isten, nem gondolt a rideg fémállatra, amikor koponyát formált, törékeny csontot, amikor virágot terített, lombot, aprócska méhet és szelídséget; haragszik-e rád az Isten, amiért leromboltad templomodát, netán ő rombolta le nagyobb építési köréd? testi karambol lelki karambol a barátnak, sirunk bizony mi gyarlóbbak a békét bontó érzés alatt, de a hittársaknak azt sem szabad, nem szereti Krsna, ha siratnak visszahívott lelket, pedig az utánad jövőknek is fáj ott az úr, nagyon fáj, fáj írógépeden a csend, asztaluknál a helyed, tolladban a száradó tinta, hiába mondom: majd a jó Tirta szvámi, – igen, ő, de akkor is gyászolnak a védák, gyászolunk mi, mégha fehérrel is, mint Krsna lovai, hagy meg a gyászt, s ne bánd a gyanakvást: voltak-e miérteid, amikor roncsolt szívedre omlott a templomod, amikor a le nem fordított szent írásokra omlott, te! öltess-e új testet, s mikor? – kérlek a gyengébbek, akik most félhittel toporognak Isten körül, őt okolván, s kérlek az álnokok: otthon vagy-e már? a szentek és közted van-e még kordon? – állomásozol, sugallják, mennyei bort iszogatsz a holdon; szétszéledt lovaid patanyomait látni még, innen is látni! kezemben a szép: Az Arany Avatár, vár a munka szvámi, ne pihenj túl sokat, s vissza ide térj.

Bartos Aranka

Sztárok

Egy gyenge nő és erős oltalmazója: „Nero”, a farkaskutya tűzbe menne **Bo Derek**ért. A színésznő hét évvel ezelőtt hozta ki egy Los Angeles-i állatmenhelyről. Azóta a derék eb hatalmas bizalommal és hűséggel hálálja meg ezt.

„Ő a legjobb barátom”, mondja **John Forsythe** amerikai tévésztár „Anna-belle” nevű telivér kancájáról. 80 ezer dollárért vásárolta, de semmi pénzt nem adná el.

Omar Sharif

találékony ember az új pénzforrások feltárásában is. Újabban saját szőnyegkollekcióval jelentkezett az egyiptomiszármazású világsztár. Az egyik vásáron „Az én fehér lovam”-at mutatta be. Nemcsak a nevét adja ám a szőnyegekhez, hanem beleszól a színekbe és a mintákba is.

Bob Geldof „Gorbi” névre hallgató yorkshire terrier-jével. A mókás kis jószágot a világ minden részére magával viszi.

Katharina Böhm (28) unja már a róla kialakult képet. A **Guldenburg**-sorozat bájos leánykája így fakadt ki: „Nem hagyom, hogy bekatulyázzanak az édes, szép kislány szerepébe.” Új sorozata talán segít rajta. „A gyermekrendelő” című sorozatban egy hivatászerető doktornőt alakít, aki nagy vehemenciával veti be magát a beteg gyermekek érdekében.

Striciségem egy napja (II. rész)

A felügyelők megérkeztek

Három óra körül kopott szürke Mercit fékezett mellettünk. A két lány gyorsan a zsebébe nyúlt... Száz kilón felüli, az etnikumlegjávát képviselő lépett elő, utána a másik, a néhány kilóval kevesebb.

- Helló, eladók a picik? - Közeledett felénk a hústorony.
- Nem - szólt közbe hirtelen Eszter. Lerobbantunk. Nincs egy pótkerekek?
- Nem látom, hogy lyukas volna a gumitok. Mit kerestek itt?
- Várjuk az árut. Látod, itt a számlatomb a kezemben. Innen a tanyáról hozzák az örölt paprikát, itt beszéltek meg a találkozózt.
- Azt hittem, eladók a lányok. Szépek a kicsik. Nincs kedvetek egyet kocsikázni? Neked addig hagyok itt egyet azok közül, akik a kocsinkban vannak.
- Ja, te lányokkal foglalkozol?
- Aha. Azzal is. Na, tényleg nem jöttök el? Kicsit elszórákozunk Szegezen...
- Mit mondanék anyámnak? Hová mentek a hűgaim?
- Na, nem kell játszani a fejed, látom én, milyenek ezek. Fogadjunk, hogy striheltek...
- Én? Meghibbantál?
- Nem, te futtatod őket. Na, nyögd ki, mennyit kérsz értük. Van lóvé bőven, idénéz. - zsebéből egy köteg ötezzrest vett elő.
- Tényleg haver, ne érts félre, ez nem kupi itt. Ne balhézz már, mert csörikáim megijednek. Látod, milyen csajok. Máris teli van a bugyijuk...
- Téged már láttalak valahol...
- Nem, nem hiszem. Halasi vagyok.
- A tévében nem voltál már?
- De, a Kék Fényben, még a Szabó Laci bácsi vezette műsorban.
- Mert mit balhéztál?
- Sikkasztás, meg ilyesmi. Ültem is két évet...
- Hol?
- Állampusztán.
- Mikor?
- Kilencvenben szabadultam.
- Én meg akkor vonultam be egy évre. Melyik részen dolgoztál?
- Ja, én a solti kerületnél voltam.
- Az is fasza hely. Na, hát akkor cimborák vagyunk. Ha megjön a paprika, hová mentek?
- Kecskemétre.
- Na, akkor találkozunk ott a Homokban, jó? Csapunk egy jó bulit. Berne vagytok?
- Megyünk, lányok? - fordultam a lassan megdermedt barátaim felé.
- Hát persze - vigyorogtak mindketten.

Bezár a bazár

Lassan, de biztosan sötétedett. Eleredt az eső. A lányoknak már elegendő volt az egészről. Jöjünk inkább vissza tavasszal - mondták. Meg, hogy csak nekem lehet ilyen hülye ötletem, hogy télvíz idején ácsingózni az országút mellett...

- Tedd el azt a hülye jegyzetfüzetet meg a számológépet, mert amiatt riadnak el a kuncsaftok - mondta Éva. - Tegyük egy utolsó próbát... Beültem a kocsiba, és onnan figyeltem, a lányok miképpen intik le az autót. Néhány perc múlva Éva odajött.
- Te, ez olyan ciki, mindegyik járműben van nő. Mi a fenét mondjunk ilyenkor?
- Hát, kérdezték meg, van-e igény masszázusra...
- Komolyan gondolod?
- Próbáljátok meg...
- Hirtelen hangos kiabálásra lettem figyelmes. Kiszálltam a kocsiból, és félre kellett ugornom, hogy a Skoda el ne gázoljon.
- Hogy a profatókról nem sülsz le a bőr! Masszázs-szolgáltatók a jó öreganyókat, azt a falábút, aki... - a többit már nem hallottam, mert a hölgy hangját elnyelte a motorzúgás.
- Látod, milyen hülye vagy? - futott oda Eszter. A hapsi még ki is köpött az autóból, amikor mondtuk, hogy mit csinálnánk.
- Oké, úgysem jön már össze semmi. - válaszoltam. Azt az egyet még állítsátok meg, aztán megyünk haza...
- Kezdem összepakolni az ülésen. Eltettem a termoszkot, a jegyzetemet, és beindítottam a motort. De mit látok a visszapillantó tükrökben? Az én lányaim beszélgetnek valakivel. Egy öltönyös úriemberrel, akit láthatóan érdekelt a dolog. Na végre, gondoltam, csak bejön valami...
- Eltelt vagy öt perc, és egyre izgatottabb lettem. Egyszer csak az illető megindult a kocsi felé. Hűha, ez komolyan gondolja, villant át bennem. Kinyitottam az ajtót, és szembefordultam a kuncsafttal.
- Hát te meg mi a csodát csinálsz itt? - kérdezte egykori katonatársam, és nevetni kezdett. Harsányan kacagott, és én is átvettem tőle ezt a betegséget. A könyvünk folyt...
- Te vagy a strici?
- Miért? A lányok azt mondták, hogy szex is van a dologban?
- Nem, de mit sejt az ember a masszázsról?
- Akkor miért lennék strici?
- De miért vagy itt?
- Akarsz masszázst, vagy sem?
- Nem, csak kíváncsi voltam, ki az az örült, akinek az esze kiad ilyen hülyeséget...
- Na, és mi van? Csalódtál?
- Hát nem. De ekkora ökörséget, már ne is haragudj, öregem...
- Egyszóval vicc az egész. Meg akarom írni a sztorit. Ennyit. És a kétlánnyal kipróbáltuk.
- Szegénykém... Mit fizetsz nekik?
- Egy vacsorát, két martinit és egy csokoládékelyhet.
- Na, és megérte?
- Az olvasó fogja eldönteni. De jól szórakoztunk. Igaz, lányok? Nem válaszoltak. Már bent ültek a kocsiban, és mindketten szorgalmasan fújták az orrukat...

Mottó: „A rock örök és elpusztíthatatlan”

Rock-sarok

Janis Joplin

Minden idők leghetségesebb fehér bluesénekesnője. Már éltében legendává vált rekedtes hangjával és különböző szélsőséges dolgaival.

J. J. egy amerikai középosztálybeli családban nevelkedett fel, már kiskorában igen aktívan érdeklődött a zene iránt. Ez a zeneszeretet később párosult a költészettel és átcsapott a festészetbe is.

Igen önálló gondolkodó lévén, már 17 éves korában otthagyta otthonát, és elmegy bárokba énekelni, mosogatni, csak hogy összejöjjön a pénz, amivel Kaliforniába utazhat. Kezdeti fellépésén **Leadbelly** és **Bessie Smith** bluesai szerepeltek.

Kaliforniában megismerkedett a **Big Brother And The Holding Company** zenekarral, aminek énekesnője lett.

Karrierje beindult, óriási sikert ért el zenekarával a '67-es **Monterey-i** fesztiválon, itt fedezte fel őt **Albert Grossman**, **Bob Dylan** menedzsere.

A **Columbia** lemeztársaságnál készített nagylemeze és a róla kimásolt kislemez, a **Piece Of My Heart** milliós példányszámot elérve óriási siker lett.

A szupersztárrá vált énekesnőnek '68 végére szükké váltak az együttes lehetőségei, és kivált a csapatból.

Janis Joplin életével testesítette meg a kor filozófiáját: „**Live Fast, Love Hard, Die Young!**”, vagyis „Élj gyorsan, szeress hevesen, halj meg fiatalon!” Ezt ő maradéktalanul be is tartotta, az állandó botrányok csak növelték a mítoszt körülötte.

1970-ben új zenekarral, a **Full Tilt Boogie Band**-del kezd dolgozni. Legújabb lemezének befejezése előtt állt, amikor 1970. október 4-én **Hollywood-i** szobájában holtan találták. A halál oka: heroin-túladagolás.

Utolsó kívánsága az volt, hogy hamvait a **Csendes-óceánba** szórják, és megmaradt pénzét a barátai elvigyák.

Halála után jónéhány film könyv készült az életéről, számtalan énekesnő próbálta utánozni, még manapság is sorra jelennek meg régi lemezei, koncertjei mindenféle kalózkidás-ban. **J. J. nem halt meg, tovább él bennünk!**

***

A rock-sarok támogatója, a **B. P. Üzletház** (Baja, Türr I. u. 6.) e heti ajánlata:

» Peter Gabriel	» Iron Maiden
» Genesis - Live	» Manowar
» Mike Oldfield	» AC/DC
» Mahavisnu	» Deep Purple
» Kitaro	» Nirvana
» Jethro Tull	» Bon Jovi
» Leonard Cohen	» Guns N' Roses

Részeses palacsinta

Recept

(4 személyre) 25 dkg búzaliszt, 2 csapott ek. sütőpor, 3 tojás, 5 dkg porcukor, 1 csipet só, 1/2 lit. tej, 6 ek. étolaj vagy margarin, 1 üveg meggybefőtt, 1,25 dl rum, 1 ek. vaníliás pudingpor, 1 csomag vaníliás cukor, 1 ek. cukor, vaníliajégkrém.

A lisztet és a sütőport elkeverjük egy tálban, és a közepébe mélyedést csinálunk. A tojást felverjük a sóval, a cukorral, a tejjel és apránként a lisztet hozzá keverjük vigyázva, nehogy csomós legyen.

A serpenyőbe egy kevés zsíradékot felhevítve vékony palacsintákat sütünk, majd meleg helyre tesszük őket. A meggyet lehetőleg néhány nappal korábban beáztatjuk a

rumba. A pudingot elkeverjük egy kevés hideg befőttel, belekeverjük a vaníliás cukrot és a cukrot. A meggyet a rumos lével együtt felforraljuk, belekeverjük az elkevert pudingport, majd újra felforraljuk. 1-1 golyó vaníliajégkrémet helyezünk a forró meggyel a palacsintákra, felcsavarjuk és azonnal tállaljuk.

Személyenként 498 kalória = 2091 Joule.

Posztobányi László

Nem a fiam szúrta...

(Folytatás a címdalról)
...és kérik az igazolványomat.

- És nem tudta odaadni...
- Nem volt nálam. Aztán kérdezték, hogy mi dudorodik ott a zsebemben. Mondom - pénz. Elővettem azt a csaknem négyszázezeret, és akkor elvették tőlem.

- Igazolni tudta az eredetét?

- Most adtam el két lovat meg egy telket... nálam volt a pénz... Később visszaadták az asszonyoknak az egészet, csak nem tudtam róla.

- Mert Ön hol volt?

- Bevittek a kórházba a kijózanítóba. Háromezernyolcszáz forintomba került...

- Mindezt a balta miatt?

- Ja, nem. Bevittek a rendőrségre, majd tíz perc után engedtek. Én mondtam a nyomozó úrnak, ha nem engedik ki a fiamat, öngyilkosságot követelek el, mert beszédem a fiam gyógyszerét, ami nálam volt.

- Attól meg hogyan lehet meghalni?

- Meg lehetett volna. Be is szedtem. Összeestem a tisztiklub előtt, és onnan vittek a kórházba.

- És mindezt a fia miatt...

- Pontosan. Nem a fiam szúrta, kérem szépen... Voltak

balhéi, de ilyenre nem vete-medik. Ugye azt is megírta az újság, hogy ő volt a tettes. Én nagyon szeretném, ha ezt tisztáznák, mert még azt hiszik a fiamról, hogy rendőrt akart gyilkolni. Ártatlan volt, mégis nagyon megverték a rendőrök.

- A kisszállási balhénál?

- Igen. A gyerekeim volt az, aki elütötte a vasvillát a cigánykezeiből, és ezzel megmentette a rendőrt életét. Miért kellett ezért összeverni?

- Én nem csodálkozom azon, hogy elkalapálták. Ha maga rendőr volna, és a bajtársára vasvillával támadna, ott a helyszínen vizsgálná-e a tömegben, ki volt a tettes?

- Biztosan nagyon dühösek voltak.

***

Utánajártam a dolgoknak. Tatum úr fiának a védője szerint a gyereknél nem „ül” a szurkálás ténye, és elképzelhető, hogy a vizsgálat befejezése után szabadlábra helyezik. Felhívtam a Szegedi Ügyészeti Nyomozóhivatalt, ahol dr. Pigniczki József ügyész úr adott tájékoztatást.

- Információim szerint a Köteles fiú nem szúrta vasvillával, mégis le van tartóztatva...

- Szó sem volt arról, hogy öt gyanúsítjuk...

- ???

- Van néhány balhéja, ami miatt vizsgálati fogságban van.

- A jelenlegi tényállás szerint ki szúrta?

- Kolompár Zoltán.

- Tatum, alias Köteles papa nagyon ideges a gyerek miatt...

- Talán akkor is idegeskedhetett volna, amikor elkövette a fiú a balhékat.

- Szabadlábra helyezik?

- Erre nem tudok konkrét választ adni. Megnyugtatóan nem tisztázták a dolgok, de remélem, hamarosan befejezzük a nyomozást, és elképzelhető, hogy a fiú szabadlábon védekezhet...

Posztobányi
László

FÜGGETLEN DÉLVIDÉK

Szegedi
terjesztőket,
utcai árusokat
KERESÜNK
lapunk forgalmazására.

Jelentkezni
levélben lehet.
6500 Baja,
Dózsa Gy. út 35.

"Véres ügy" a Bajai Kórházban (II. rész)

A múlt heti számunkban ott szakítottuk félbe a gondolatmenetet dr. Kellner Róbert főorvossal, a Bajai Kórház Vértranszfúziós Állomásának vezetőjével, hogy március elsején négy megye - Bács-Kiskun, Csongrád, Szolnok és Békés - 15 véradóállomásának legilletékesebbjei találkoztak kórházunkban az aktuális szakmai kérdések megvitatására. Folytassuk tehát, Kellner doktor elmondása szerint:

Többek között felmerült a „sörös-virslis-szabadnapos” önkéntes hagyományával szemben a térítéses véradás bevezetése. A szakma kiválóságai úgy tartják, hogy kizárólag a térítésmentes véradásnak van létjogosultsága, mégpedig azért, mert például nyugaton - ott, ahol még él a térítéses lehetősége - százszor gyakoribb az AIDS-fertőzöttség száma ezek körében, mint ahol nem fizetnek a vért adónak. Aki humánból ad, annak a vére is jobb minőségű. Mielőtt bárki is mosolyogna ezen a megállapításon, csak gondoljunk azokra a pl. szenvedélybeteg (narkó, alkohol stb.), perifériára szorult szerencsétlenekre, akik ebben látnak a napi dózis árának beszerzésének lehetőségét. Nemcsak az a kérdés, hogy a levett vérből kimutatható legyen, hogy használható-e, hanem ahhoz - minél nagyobb valószínűséggel - hogy megfelelő minőséghez jussunk, milyen a vért adó személy életvitel? Tehát ezt nem szociális érzékenység, hanem a betegek jól megérdemelt érdeke diktálja.

Nyugaton egyébként próbálkoznak a térítésmentes szisztéma visszaállításával, ott is inkább az ipari célú véradásnál fizetnek, ugyanis az ebből készült gyógyszerek már vírusmentesíthetők. Megjegyzendő, a térítésmentes véradás - bármily furcsa - többet kerül, mint a térítéses, hisz magasabb propagandaköltségekkel jár, ugyanakkor sokkal kevesebb véradót tudunk kellő körültekintéssel végzett munka mellett fogadni.

A már említett négy megye együttműködése elsősorban abból áll, hogy kölcsönösen kiegészítjük egymást, például szívűtékekhez biztosítjuk a vért - elsősorban környékünk betegeinek - szegedi gyógyintézmények számára. Minél nehezebb időket élünk, annál több vért van szükség! Nehéz a szervezés, mivel zömében a nagyüzemekhez tudunk eljutni, és a mai időkre jellemző, ilyen irányú szétforgcsolódás nagyban nehezíti a munkánkkal kapcsolatos koordinálást. Azoknak a kisebb vállalkozásoknak a dolgozóit, ahova nem tudunk kiszállni, viszont kedden és pénteken hagyományos, csütörtökön plazmaferézises véradásra járjuk.

Szóba kerültek az OVSZ-szel (Országos Vérellátó Szolgálat) kapcsolatos feladatok. Az az elképzelés, hogy a vérellátást függetlenítik esetleg a kórházaktól, mivel rengeteg szál fűz bennünket az intézményhez, félt, hogy nem menne zavartalanul. Van egy olyan terv, hogy az országban található 65 véradóállomásból 37-et megszüntetnének, és 28 olyan maradna, amely vérvétellel és vérkészítmény előállításával foglalkozna. Egyik ilyen

maradna a bajai is. Felvetődött, hogy ez a 28 véradóállomás vajon át tudná-e vállalni annak a 37-nek a feladatát, ahol ez a tevékenység megszűnne? Próbálják azt a kevés pénzt, ami a rendelkezésre áll, koncentráltan felhasználni, de a fent említett vérvételi helyeket nem lenne szabad csökkenteni. Minden egyéb centralizációra való törekvés előnyt jelentene, ehhez azonban javítani kellene a személyi és a tárgyi feltételeket. Zavartalanul működő információ és szállító rendszer kellene hirtelen szükség esetén ahhoz, hogy a vérdepóból a vér rendkívül rövid idő alatt oda jusson, ahova kell. Így lehetne a levett vérből gazdaságosan és ésszerűen gazdálkodni anélkül, hogy a vidék vérellátása veszélybe kerülne.

El kell, hogy mondjam, 1984 óta kizárólag a bevételeinkből vettünk műszereket, még a bútorzatunkat is. Azonban az új véradó építkezése során elfogyott az a keret, amelyet további műszerek vásárlására kellene fordítani. Elsősorban mint alapvető dologról, a vérszak centrifugáról van szó, amelyek tevékenységünkhöz nélkülözhetetlenek. Reméljük, ha megalakul az OVSZ, akkor központi forrásokból megoldják ezt a rendkívül fontos helyi kérdést is.

A konferencia résztvevői - akik évente egyszer jönnek össze - megtekintették az új véradóállomást is, és egyöntetűen megállapították, hogy az ország egyik legsebbe, legtágasabb verőágya épült meg Baján - fejezte be előadását dr. Kellner főorvos.

- Mijó -

A Dél TV műsora szerdától - keddig Szemét egy ügy

Március 17. szerda

18.45-től a Duna TV műsorát közvetítjük kísérleti jelleggel.

Március 18. csütörtök

TV4

19.00 Sráckarika
Nyolcvan nap alatt a Föld körül
Willy Foggal
Willy Fogg és a kísértet

19.35 Teleshop

20.05 A szabadság hangja

Amerikai film
Történet a diktatúra e-lől menekülő újságíróról, aki egy rádióállomás segítségével keresi a szabadság útját.

21.40 Indiai képeslap

21.45 Orvosi turmix
Dr. Káldor Antal orvosi tanácsai

22.00 Sláger és Horoszkóp
Szikora Róbert és Laár András műsora

22.25 Az amerikai álom
Gazdaságtörténeti sorozat

23.00 Műsorzárás

Március 19. péntek

TV4

20.00 Műsorismertetés
20.05 Music TV 4

Könnyűzenei műsor
20.35 Divatmagazin

21.25 Lángoló kereszt
Amerikai film

Főszereplők: Richard Burton, Lee Marvin

A lárványos és végzetesen izgalmas kalandfilmben a Klu Klux Klan fajgyűlölői szervezélyes indulatoktól fűtve csapnak össze a forró, déli kisváros polgárjogi harcossáival.

23.10 Teleshop

23.30 Csábító gyémántok

Szexfilm

24.00 Műsorjárás

Március 20. szombat

ATV

8.00 Műsorismertetés
8.05 Tom és Jerry gyermekei

8.30 California
Magyarul beszélő olasz western

Lee tábornok megadásával befejeződik az amerikai polgárháború. Útközben hazafelé két volt „déli foglyot”, Californiát és Willy Partont a szövetséges katonák megtámadják és lőtől-vajlással vádolják. Willyt megölik...

10.15 Vikend
Házigazda: Kékesi Zoltán és a Dolly Roll

11.00 Sportré
TWI összeállítás

11.25 Pop-Rock Lexikon
11.55 László Atya 5 perce

Dél TV
16.00 Dél TV magazin

Benne: M-berek

23.00 Dél TV — Házimozi

Zűrös hekusok
Detroit City 1989, 96'

Mi történik ha egy japán detektívnek, a Karate kölykökből ismert Mijagi mester (Pat Morita) egy detroit-i rendőrrel kell együtt dolgoznia? Nem keresik egymás társaságát, de minden nézeteltérés ellenére együtt kell működjenek. A tét egy 10 millió dollárt érő szigorúan titkos, japán ipari találmány. Mindketten a prototípust elrabló gengszterek nyomában vannak. Az örült üldözések közepette összebarátkoznak. De akinek ilyen barátja van, az néha rosszabb, mint az ellenség.

Szereplők: Pat Morita, Jay Leno — Rendező: Lewis Teague

Március 21. vasárnap

ATV

13.00 Műsorelőzetes
13.05 You Again...

A Dallas forgalmazója, a World Vision legsikeresebb vígjátéksorozata!
Folytatás a jövő héten!

13.35 Kapásjelző
horgászmagazin

13.45 Autózzunk!
14.00 A szicíliai kereszt...

Magyarul beszélő olasz kalandfilm
Három ismeretlen férfi megszerzi a fakesztben el-

rejtett herionszállítványt. A maffiafőnök megbízza unokaöccsét, hogy kutassa fel a bűnösöket.

15.45 Vágás nélkül
Torgyán Józseffel
16.00 Rock Tükör

Dél TV

21.00 Dél TV — Házimozi ismétlése
Zűrös hekusok

Március 22. hétfő

Dél TV

18.00 Dél TV magazin ismétlése

Március 23. kedd

Szív-TV

19.00 Műsorajánlat
19.10 Prima torna

19.35 Gyermekek képernyője

20.00 Ügye...
Különféle könnyedségek, zene

20.40 Az új rokon
Magyar filmvígjáték (1939)

22.00 Egészségmagazin
22.40 Mindennapi jóga

1990 őszén olyan ötletem támadt, hogy konténeres szemétszállítással Baja városában javítani tudnák a szemétszállítás helyzetét, mivel mindenütt a púpozott kukák mellett bűdösödött a szemét. Az akkori VGV Vállalat, monopolhelyzeténél fogva, óriási pénzek beakasszírása mellett (720 Ft/konténerűrtés) sem igyekezett környezetünket szebbé, egészségesebbé tenni. Úgy gondoltam, hogy ezt a munkát még tisztességes haszonnal is (tehát olcsóbban), tisztességesebben el lehet végezni, így belevágtam a konténeres szemétszállításba.

Amikor ez a VGV tudomásra jutott, nem azon igyekezett, hogy ezt a szolgáltatást precízebben és olcsóbban végezze, hanem hogy az általam megjelent konkurenciát tönkretelje, kiszorítsa, és tovább rabolja Baja város népének a pénzt, különösebb kötelezettség nélkül.

Mivel az ő kezelésükben volt a szeméttel (amit veszteségesnek könyveltek éveken keresztül), így megígérték, hogy legalább annyit fogok fizetni a szemét lerakásáért, mint amennyit begyűjtök az elszállításért.

Marad tehát a monopolhelyzet: „rablás” a lakosságtól. Kényszerhelyzet, mert a szeméttel megenni nem lehet.

Számláztak is, ha kellett, ha nem, hasraütéssel, alapbizonylatok nélkül, ahogy sikerült, csak sok legyen. A szeméttel nem költöttek egy fillért sem (mégis mindig veszteséget könyveltek), pedig szigorú környezetvédelmi előírásai vannak a szemét kezelésének.

Felajánlottam a polgármesteri hivatalnak, hogy bérbe veszem a szeméttel, és ezzel két legyet fogunk egy csapással: 1. Bevételt lehetne elkönyvelni a szeméttelből, 2. Egy magánvállalkozóval eddig mindig sikerült betartatni a környezetvédelmi előírásokat. Biztosan nem lenne ekkora büz és a szél által széthordott szemét Bácsbokod és Baja között, több négyzetkilométeren.

Elvetették az ötletet. Maradt továbbra is a veszteség és a szemét nem éppen a helyén.

A fent említett számlázási módszerrel követelt összegeket a VGV kft-vé alakult új vezetői most bírósági úton próbálják behajtani, és 1993. január 1-től bezárták előttem a szeméttel kapuit, pedig a kft-nek tisztességesen fizettem, amit leszámoltak. Azóta állnak és rozsdásodnak a teherautók, mert ezen a környéken eladni sem lehet őket.

Rácz László

